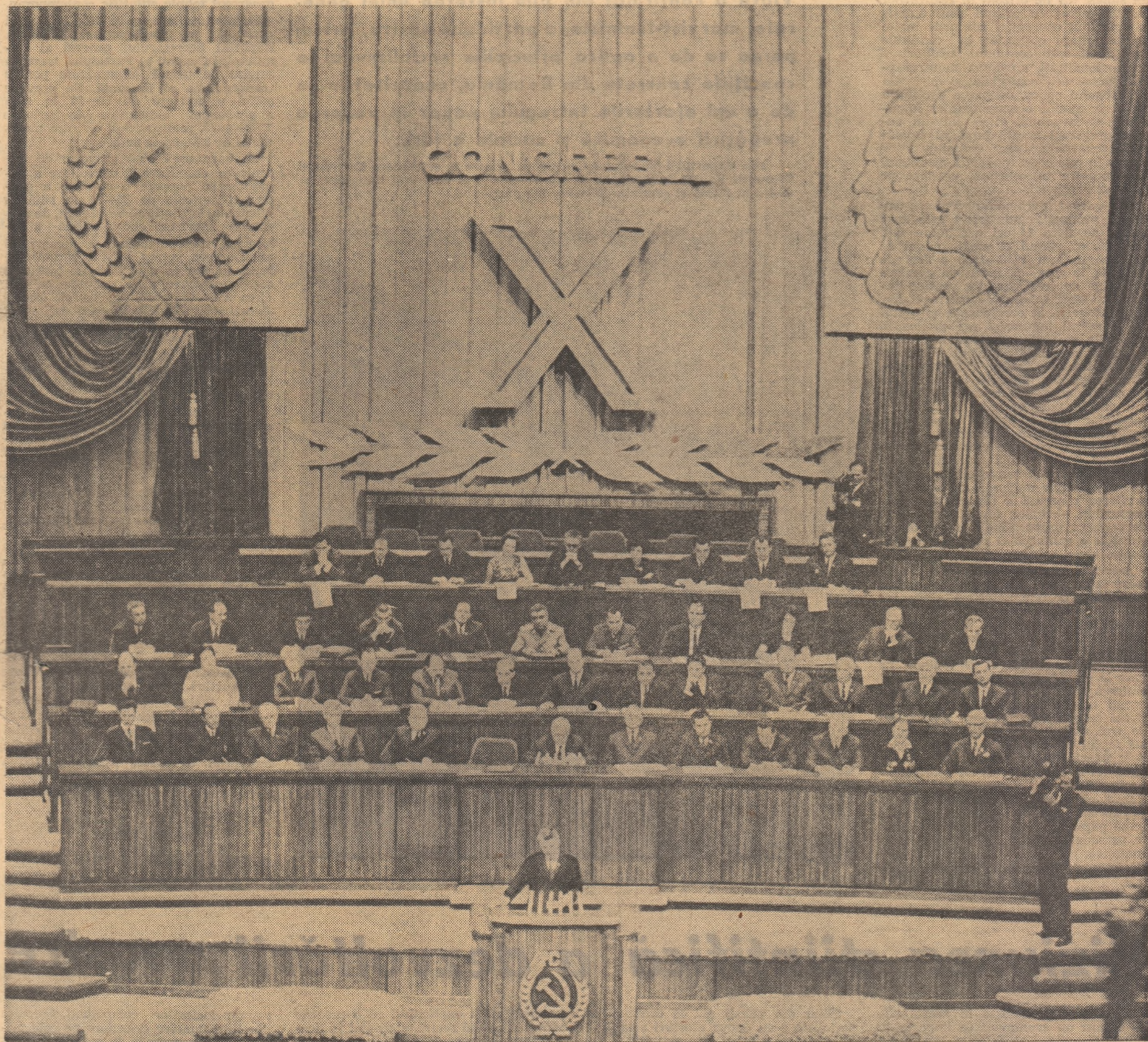

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini — 1 leu

Aspect de la ședința de deschidere a celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român

**Viziunea științifică a
dezvoltării noastre**

Perspective ce vor deveni realitate

**Chezășii ale valorii
artei noastre**

32

ANUL XXV

(1273)

8 AUGUST 1969

Perspective ce vor deveni realitate

Congresul al X-lea al P.C.R. — eveniment de însemnătate istorică în viața partidului și a poporului nostru — va avea indubitabil un puternic rol innoitor în întreaga noastră viață economică, politică, socială și de stat. Hotărârile sale vor asigura societății noastre un nou cadru de dezvoltare, în acord cu realizările dobândite până acum și cu noile sarcini ce se ridică în fața poporului în noua etapă a construcției socialiste. În această lumină, la un sumar tur de orizont al realizărilor noastre, atrag în primul rând atenția în domeniul economiei ritmurile înalte de dezvoltare obținute în condițiile menținerii unui continuu echilibru și proporționalități, creșterea neîntreruptă a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, ocuparea deplină a forței de muncă concomitent cu îmbunătățirea structurii ei — într-un cuvânt progresul multilateral al României socialiste pe plan economic, rolul ei nou în economia mondială, prestigiul țării noastre în continuă creștere pe plan internațional.

Intr-adevăr, dacă amintim numai faptul că producția industrială este anul acesta de circa 14 ori mai mare față de 1938, că ritmul ei mediu anual de creștere în anii 1950—1968 a fost de peste 13 la sută, că industria produce mai bine de jumătate din venitul național al țării, tabloul devine revelator. Iar dacă se ia în considerație și faptul că progresul industrial s-a produs în condițiile creșterii continue a întregii economii românești, tabloul devine și mai edificator. Astfel, dublarea producției agricole obținută în ultimii 20 de ani, în condițiile realizării (în ultimii ani) a unei anumite stabilități a recoltelor este o dovadă a armoniei dezvoltării noastre economice. Despre același lucru vorbește elocvent și sporirea de câteva ori a producției construcțiilor, transformarea acestei ramuri într-o industrie modernă, de asemenea creșterea continuă a capacității transporturilor — toate fapte care atestă dezvoltarea proporțională a economiei, cheazășie a evoluției ei continue, ascendente.

Aceste date conjugate cu cele referitoare la sporirea continuă a veniturilor populației, la îmbunătățirea alimentației și consumurilor vestimentare, la îmbunătățirea continuă a înzestrării gospodăriilor cu bunuri de folosință îndelungată și cu cele privind condițiile mai bune de locuit și de odihnă pe care le are azi poporul nostru ne fac să obținem tabloul unei țări în care progresul economic general se împletește strâns cu sporirea continuă a nivelului de trai material și cultural. Mărturie stă faptul că în anii construcției socialiste salariul real a crescut de aproape două ori și jumătate, că au sporit continuu veniturile reale ale țărănimii. Faptul că anual s-au construit zeci de mii de apartamente — în ultimii ani o bună parte din acestea fiind proprietate personală — dovedește posibilitățile materiale crescânde ale oamenilor muncii, îmbunătățirea condiției generale de trai.

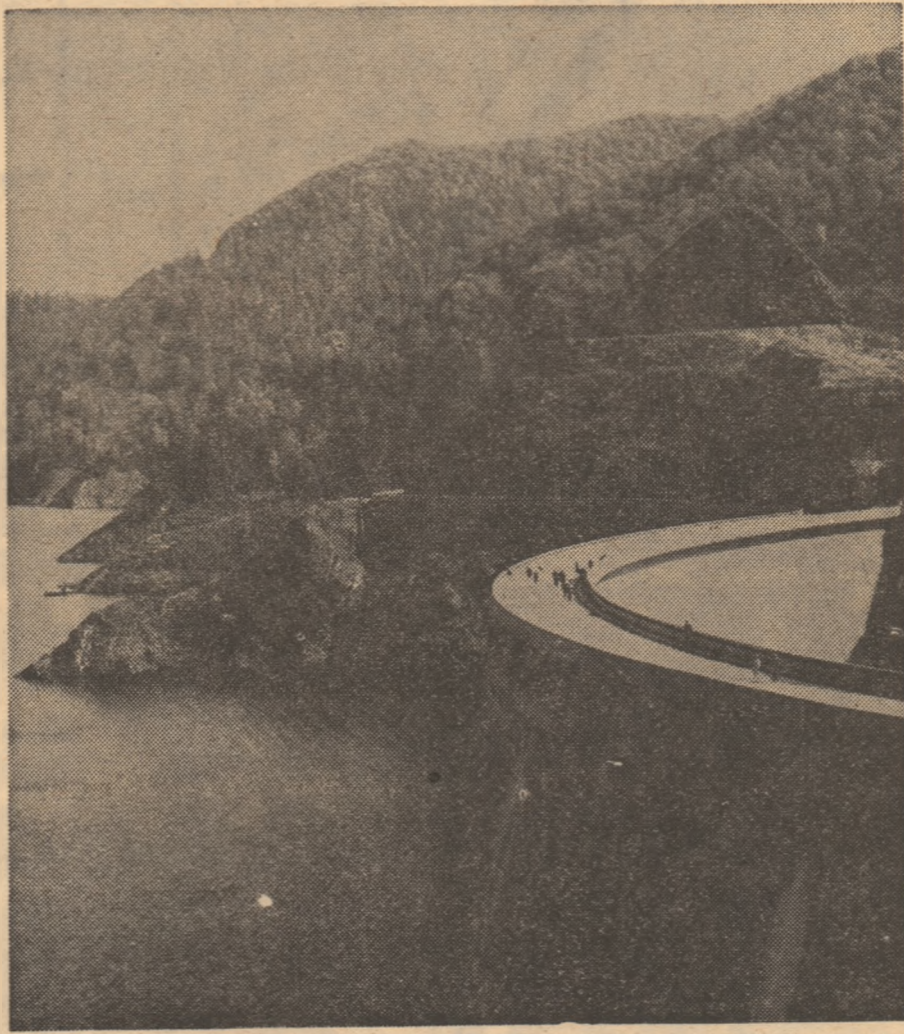
Un loc deosebit în realizarea programului de dezvoltare generală a României l-au avut opțiunile și hotărârile aprobate de Congresul al IX-lea al Partidului a căror eficiență economică și socială este astăzi, la 4 ani de la adoptarea lor, deplină evidentă. Faptul că Congresul al IX-lea, Conferința Națională din decembrie 1967, Plenarele

C.C. care i-au urmat au pus în centrul atenției întregului popor accentuarea eforturilor în vederea industrializării, a introducerii tehnicii noi, a sporirii competitivității noastre, a constituit factorul esențial al succeselor obținute în acești ani pe drumul desăvârșirii construcției socialiste.

Luminoase perspective de dezvoltare

Viața a confirmat din plin justetea liniei generale, marxist-leniniste, a partidului nostru, priceperea sa de a aplica principiile socialismului la condițiile concrete din România, capacitatea sa de a uni eforturile întregului popor în vederea propășirii economice și sociale a țării.

Din Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea Partidului Comunist Român în perioada dintre Congresul al IX-lea și Congresul al X-lea al P.C.R. și sarcinile de viitor ale partidului.

Barajul centralei hidroelectrice de pe Argeș

se deschid economiei, culturii și bunăstării oamenilor muncii în cincinalul 1971—1975 și în perioada de perspectivă până în 1980. Avind mereu în centrul atenției continuarea industrializării socialiste, țara noastră își va continua sporirea potențialului ei economic îndeosebi prin dezvoltarea priorității a ramurilor cheie ale oricărei economii moderne: construcțiile de mașini, metalurgia, chimia și industria energiei electrice — ramuri direct legate de progresul tehnic științific contemporan.

Pornind de la această linie strategică generală în construcția economică, Raportul Secretarului general al Comitetului Central al Partidului trasează sarcini de uriașă însemnătate pentru transpunerea ei în viață. Se prevede astfel o creștere de 50—57 la sută a producției industriale în perioada 1971—1975, realizându-se un ritm mediu anual de 8,5—9,5 la sută.

Pe baza unui vast program de mecanizare, chimizare și dezvoltare a irigațiilor se prevede o creștere a producției agricole de 28—31 la sută în cincinalul 1971—1975. Se prevăd, de asemenea sporirea considerabilă a volumului transporturilor, a comerțului exterior etc. Întreg acest program este fundamentat pe o politică de investiții corespunzătoare care prevede ca din circa 420—435 miliarde lei cit vor fi alocați dezvoltării economiei naționale, trei sferturi să fie utilizate în industrie, agricultură și construcții.

Dezvoltarea în ritm susținut a economiei naționale se va concretiza în creșterea veniturilor naționale cu 45—50 la sută.

Ca urmare a acestor fapte, se va înregistra o creștere continuă a nivelului de trai material și spiritual al populației, manifestată înainte de toate în sporirea salariului real cu 16—20 la sută, în sporirea veniturilor reale ale țărănimii cu 15—20 la sută. În aceeași perioadă se va generaliza învățământul de 10 ani, care va deveni general și obligatoriu. Acordându-se o însemnătate deosebită îmbunătățirii condițiilor de locuit ale populației, în cursul viitorului cincinal se vor construi circa 500 mii apartamente, din care o bună parte proprietate personală.

★

Angrenat într-o măreață activitate constructivă, strâns unit în jurul Partidului, poporul nostru va înscrie astfel o pagină glorioasă în lupta pe care o duce pentru atenuarea decalajului care mai desparte țara noastră de țările industriale avansate, pentru făurirea progresului și civilizației, pentru sporirea continuă a bunăstării sale materiale și culturale.

Dr. Ion Răvar

Director general adjunct al Direcției centrale de statistică

Viziunea științifică a dezvoltării noastre

Țara noastră trăiește în aceste zile de august un eveniment de importanță vitală, Congresul al X-lea al Partidului și se pregătește pentru aniversarea a 25 de ani de la un alt eveniment crucial, care l-a deschis calea spre socialism, eliberarea de sub jugul fascism.

Evocarea trecutului în lumina prezentului arată că ceea ce caracterizează viața noastră socială în acest sfert de secol este ritmul revoluționar de dezvoltare în toate sectoarele activităților de interes național și social.

Privind retrospectiv și întorcându-ne spre prezent constatăm cu bucurie că mersul ascendent al revoluției noastre socialiste înregistrează o traiectorie înfrântă cu dezvoltarea științei în țara noastră.

Deși cercetarea științifică avea în unele sectoare importante ca: științele matematice, medicale, geologice, filologice sau istorice o tradiție glorioasă, aceasta era fructul talentului, pasiunii și adeseori perseverenței și devotamentului patriotic al unui număr de personalități deosebite și al elevilor lor care constituiau nuclee valoroase, fără a reuși să dezvolte o activitate de mari proporții cu sprijin oficial.

În anii puterii populare, însă, folosind avântul revoluției tehnico-științifice mondiale, revoluția noastră socialistă a promovat cu clarviziune, cu grijă tenace și cu căldură dezvoltarea științei.

Chiar din primii ani ai construcției socialiste s-au depus eforturi susținute în vederea organizării activității de cercetare considerată ca activitate social-economică, creându-se profesiunea de cercetător științific. Au fost descoperite și formate numeroase cadre tinere, valoroase, care s-au consacrat unei activități profesionale de cercetare în slujba marilor interese ale societății.

Știința românească a dezvoltat cu deosebit succes cercetări în domeniile tradiționale, a abordat numeroase alte domenii și s-a orientat cu multă îndeminare și cu interes rodnic spre rezolvarea unor probleme importante puse de producție. Totuși, în această direcție rămân deschise numeroase căi care nu au fost încă folosite sau au fost prea puțin folosite până în prezent. Nu este vorba de axarea tuturor eforturilor de cercetare pe aplicații practice, cercetarea fundamentală fiind indispensabilă progresului și chiar existenței cercetărilor aplicative și de dezvoltare. Ceea ce se impune este, însă, îmbinarea judicioasă a cercetărilor cu marile probleme ale economiei, științei și culturii noastre. În această privință este indispensabilă o orientare mai liberă, mai sigură, mai consecventă.

Congresul al X-lea, care vestește zorile unei noi etape în desăvârșirea construcției socialiste, deschide științei românești perspective și drumuri noi,

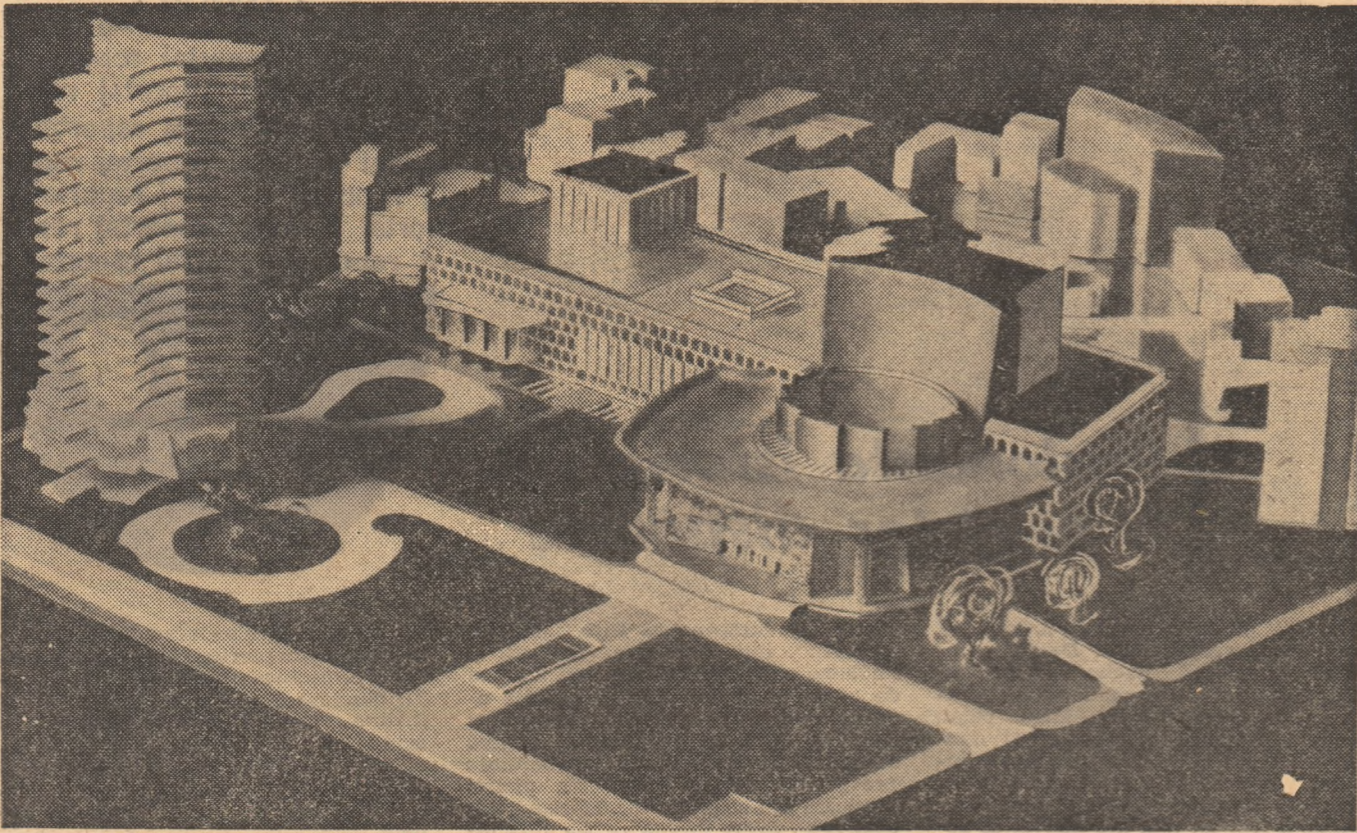
proclamând și explicitând cu o precizie științifică rolul social al științei în dezvoltarea viitoare a vieții noastre sociale.

Dezvoltarea susținută a economiei și creșterea eficienței activității în toate domeniile vieții sociale implică sporirea rolului științei în cadrul forțelor de producție, participarea ei activă la progresul general al societății. Aceasta înseamnă că știința este chemată să se îmbine atît în activitatea de cercetare aplicativă și de dezvoltare, cit și în cea de cercetare fundamentală, cu activitățile economice și în general cu activitățile societății în procesul ei rapid de edificare socialistă. Raportul C.C. al P.C.R. extrapolează în mod natural rolul științei în toate sectoarele progresului general al societății, ca o extensiune necesară, decurgînd din interpertrunderea tot mai intimă dintre științele naturii, științele tehnice, științele sociale și științele umaniste. El apare ca un uriaș și complex program de construcție științifică a tuturor sectoarelor vieții sociale a poporului nostru. O deosebită grijă este acordată unor probleme de importanță națională recunoscută cu ușurință de oricine. Acestor probleme li se consacră o serie de programe de cercetare, menite să răspundă cerințelor soluționării lor cu contribuția organizată, sistematică a

tuturor factorilor competenți. Spicuim din lista temelor prioritare pe cele prioritare la economia de energie, economia de metal, forajul la mare adîncime, valorificarea complexă a resurselor Deltei Dunării, extinderea perspectivelor ce se deschid cercetării științifice. Iar dacă adăugăm sarcinile cercetării tehnice pentru asimilarea de mașini, utilaje, aparate și instalații noi, la nivelul realizărilor avansate pe plan mondial, tabloul perspectivelor capătă noi orizonturi și profunzimi. El se completează cu aspecte și mai neobișnuite în trecut, caracteristice unei societăți înaintate, cum ar fi modernizarea activității de conducere și planificare. Ceea ce implică extinderea tehnicii de calcul și crearea unui sistem național de prelucrare a datelor, de promovare a ciberneticii și informaticii în producție și gestiune.

Locul de cinste acordat științei în Raportul prezentat Congresului al X-lea de tovarășul Nicolae Ceaușescu este totodată și încercat de răspunderi la înălțimea prețurii ce se dă muncii științifice. Aceasta este chemată să devanseze nevoile producției și ale altor sectoare de activitate socială, situînd prin aceasta cercetarea științifică în avangarda forțelor desăvârșirii construcției socialiste.

Acad. Nicolae Teodorescu

Macheta ansamblului arhitectonic, în curs de construcție, în centrul Bucureștiului. (În dreapta, viitorul edificiu al Teatrului Național, în stînga un hotel cu 23 de etaje)

TRĂIASCĂ AL X-LEA CONGRES AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN!

Incepînd de miercuri, privirile întregii țări sînt ațintite spre solemna tribună a celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, eveniment de importanță istorică în viața poporului nostru.

În fața aparatelor de radio și televiziune se adună ciorchini de ascultători și privitori, ziarele sînt așteptate la chioșcuri cu înfrigurare și citite acolo, pe loc, cu sentimentul că aduc vești mari, de excepțională însemnătate, un cuvînt greu, cuvîntul partidului, întrunit în forul său suprem. Întreg poporul știe că documentele supuse dezbaterii Congresului sînt jaloanele, direcțiile principale pe care se va dezvolta România socialistă în anii ce vin și de aceea îi urmărește lucrările cu o deosebită atenție și o netărmurită încredere.

Incununînd vasta dezbateri care l-a precedat — ilustrație a profundului democratism care caracterizează viața politică și socială a României de astăzi — ca și prin modul său de constituire, prin întrecerea multilaterală pe care a suscitată-o, materializată în nenumărate realizări cu roade dintre cele mai strălucite, Congresul al X-lea al P.C.R. este un congres la care participă întreaga națiune. Fiecare cetățean al patriei noastre simte că politica partidului este politica întregului popor, întrucît în ea sînt investite nu numai gîndurile și năzuințele, ci și faptele sale.

Bilanțul grandioaselor înfăptuiri dobîndite de țara noastră în cei patru ani care au trecut de la Congresul al IX-lea dovedește, o dată mai mult, justetea liniei politice a partidului: au fost ani de mari victorii, de profunde transformări în economia țării, în viața tuturor celor ce muncesc. Întreaga națiune a primit de aceea cu o tresăltare de bucurie cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu care, în Raportul C.C. al P.C.R. cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al IX-lea și Congresul al X-lea a spus:

„Rezultatele activității creatoare a poporului român sînt strălucite. În acești ani, pe harta țării au apărut peste 700 noi capacități și obiective industriale importante, s-au dezvoltat și reutilat multe din cele existente, îmbunătățindu-se repartizarea teritorială a forțelor de producție. În primii trei ani ai cincinalului, producția industrială a crescut într-un ritm de peste 12,3 la sută față de 10,8 la sută cît se prevăzuse în cincinal; productivitatea muncii a crescut, de asemenea, peste prevederi, obținîndu-se pe această cale circa două treimi din sporul producției industriale.

În perioada primilor trei ani ai cincinalului, producția globală agricolă a depășit limita superioară prevăzută pentru această perioadă, deși condițiile climatice au fost uneori nefavorabile; s-a asigurat aprovizionarea populației cu produse agroalimentare, precum și celelalte nevoi ale economiei.

În perioada 1966—1968 investițiile au însumat peste 170 miliarde lei, depășind cu mult tot ce s-a investit în anii 1950—1960; realizarea unui asemenea efort de acumulare

constituie un indiciu deosebit de expresiv al forței dinamice a economiei noastre, al marilor sale resurse și posibilități. Știința, învățămîntul și cultura au cunoscut o perioadă de mari prefaceri, aducînd o contribuție tot mai însemnată la progresul societății, la ridicarea nivelului de cultură al întregului popor. Ca rezultat al realizărilor de seamă obținute în producția de bunuri materiale, în întregrea activitate socială, se ridică continuu nivelul de trai material și spiritual. Adăugînd la toate acestea măsurile luate de partid și guvern pentru perfecționarea conducerii societății și lărgirea democrației socialiste, avem tabloul marilor înfăptuiri care au dus la dezvoltarea multilaterală a României socialiste“.

Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român discută și hotărăște acum liniile de dezvoltare a țării în anii următori, politica generală a construirii socialismului pînă în 1975 și prevederile orientative pînă în 1980. Obiectivul fundamental al programului partidului este lărgirea și perfecționarea continuă a bazei tehnico-materiale a țării, făurirea societății socialiste multilaterale. Realizarea acestui țel mareț — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — presupune o creștere intensă a forțelor de producție, crearea unei industrii și agriculturi moderne capabile să satisfacă cerințele mereu sporite ale societății, dezvoltarea științei, învățămîntului și culturii, crearea condițiilor în vederea ridicării bunăstării materiale și spirituale a tuturor oamenilor muncii, perfecționarea continuă a relațiilor de producție, a organizării societății.

Întregul nostru popor a luat act cu satisfacție de faptul că programul dezvoltării țării noastre în următorul deceniu va asigura în mod hotărîtor apropierea României socialiste de nivelul țărilor cu o economie avansată, atît în ce privește producția, productivitatea muncii și venitul național pe locuitor, cît și din punctul de vedere al nivelului de trai al populației.

Poporul nostru se convinge astfel o dată mai mult că planurile de muncă ale partidului inseriu în dialectica lor destinul fiecăruia dintre noi, că ele privesc țara în general și pe fiecare cetățean în parte.

Traducînd în viață sarcinile noului plan cincinal, poporul nostru își va aduce în același timp contribuția la întărirea sistemului socialist mondial, a forțelor care luptă pentru progres social, la izbînda ideilor socialismului în întreaga lume.

Urmărind în aceste zile de mare efervescență politică dezbaterile Congresului comunistilor, poporul nostru soarbe noi elanuri, se întărește în hotărîrea de a nu preocupă nici un efort pentru că în perioada de mare însemnătate care se deschide înaintea noastră, România socialistă să străbată o nouă și hotărîtoare etapă pe drumul vieții sale noi, să se apropie tot mai mult de cele mai înalte piscuri ale civilizației.

Chezășii ale valorii artei noastre

Este un adevăr la îndemina oricui că literatura și arta cunosc astăzi în România socialistă o dezvoltare fără precedent, că Partidul, forța conducătoare a națiunii noastre, a creat condițiile cele mai propice, tărîmul cel mai fertil pentru înflorirea spiritualității românești.

Indemnul, sprijinul moral și material al conducerii de partid au devenit fapt obișnuit în viața obștei făuritorilor de frumos. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se află în mijlocul creatorilor la toate manifestările lor principale, are un contact permanent cu scriitorii, muzicienii, artiștii plastici, stimulîndu-i să sondeze adînc sufletul poporului, năzuințele, visurile, aspirațiile sale, să se contopească, să se identifice cu el și să exprime, pe măsura talentului lor, măreția acestei epoci unice în istoria patriei noastre.

În aceste zile de neuitat, la al X-lea Congres al partidului, împreună cu întregul popor scriitorii, oamenii de artă au simțit o dată mai mult înalta prețuire pe care partidul și statul nostru o acordă artei și literaturii, factori esențiali de cunoaștere și înrîurire a gîndirii și sensibilității umane. Raportul Comitetului Central al Partidului a subliniat cu o remarcabilă pregnanță rolul făuritorilor de frumos în înfăptuirea progresului social, în ridicarea conștiinței socialiste, în înălțarea spirituală a omului.

„De la înalta tribună a Congresului — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — vreau să exprim chemarea pe care partidul nostru, masele largi ale iubitorilor de cultură o adresează romancierilor, poezilor, dramaturgilor, muzicienilor, artiștilor plastici, interpreților, tuturor creatorilor de artă. Ceea ce vi se cere, tovarășii, este să pătrundeți în adîncul existenței poporului și, înțelegînd năzuințele sale, eforturile și lupta sa eroică, să înfățișați grandioasa frescă a României socialiste... Redați prin graiul minunat al artei freamătul creator al poporului care, transformînd prin munca sa eroică înfățișarea țării, se transformă pe sine însuși. Nu uitați niciodată că menirea artei noastre este de a înobilă omul, de a-l inspira spre noi fapte mărețe, spre realizarea idealurilor socialismului și comunismului“.

Promovînd o politică deschisă cunoașterii și preluării a tot ce este mai de preț în cultura universală, partidul îi cheamă în același timp pe făclierii artei și literaturii să fie mesageri consecvenți ai spiritualității poporului nostru, exprimînd prin opere originale specificul vieții noastre de astăzi, al societății noastre socialiste. Căci numai în acest fel își pot aduce o contribuție efectivă la afirmarea valorilor naționale în circuitul culturii universale.

Luînd cunoștință de vastul tablou al înfăptuirilor de pînă acum și al sarcinilor care se ridică de aci înainte în fața poporului nostru, scriitorii și oamenii de artă au încercat reconfortantul simțămînt că creația artistică găsește astăzi, mai mult ca niciodată în trecut, un inepuizabil tărîm de investigație, un nesecat izvor de inspirație în realitatea dinamică, în continuă transformare, a vieții noastre socialiste. Introducerea în artă și literatură a noului univers omenesc pe care-l plămădește socialismul, reflectarea problemelor fundamentale ale existenței omului în noua societate sînt tot atîtea chezășii ale legării tot mai strînse a creatorului de frumos cu poporul din care face parte, tot atîtea condiții ale însăși valorii și trînciei artei noastre.

La un sfert de veac de la eliberarea țării de sub jugul fascist, urmînd indemnul Partidului Comunist Român, păstrîndu-și fiecare individualitatea, ființa sa, toți creatorii din România socialistă își iau angajamentul de onoare de a-și pune întreg talentul în serviciul făuririi unor opere care să oglindească clocotul mărețelor fapte săvîrșite de popor, a unor opere care să ridice tot mai sus prestigiul artei și literaturii românești.

Ion Bănuță

Bilanțul acestui sfert de veac care a trecut de la eliberarea țării, trecerea în revistă a activității desfășurate după Congresul al IX-lea, reliefează cu pregnanță capacitatea partidului nostru, a Comitetului Central de a conduce cu succes destinele României, de a asigura înaintarea neîncetată a poporului pe calea luminoasă a socialismului.

NICOLAE CEAUȘESCU

NESTEMATELE GOLCONDEI

II

Pasionanta istorie a oraşelor dispărute

Sub bolțile masive de granit ale porților principale ale cetății era semi-întuneric și răcoare. Deodată, însă, în liniștea adâncă a răsunat un zgomot, de parcă cineva ar fi bătut din palme. M-am întors și am văzut lângă mine un tânăr care asculta cu multă luare aminte.

— Dumneata ai bătut din palme? — l-am întrebat.

— Nu, un prieten al meu. E acolo sus, în palatul regal. Ascultați, trebuie să mai bată de trei ori din palme.

Intr-adevăr, curînd au mai răsunat trei lovituri de palme, una după alta, la intervale egale. Mi-am ridicat privirea spre palat. Din locul unde mă aflam, clădirea de pe creasta muntelui abia se zărea.

— Ce distanță e pînă la palat? — m-am interesat.

— Exact două mile.

Tînărul a bătut și el din palme și după cîteva minute ni s-a răspuns la fel.

Arta constructorilor indieni, care au obținut acest miraculos efect printr-un sistem de pasaje de piatră, e realmente uimitoare. Propagîndu-se de la un zid la altul, sunetul străbate tot orașul fără să-și piardă forța inițială. Cîndva, de mult de tot, la porțile orașului stăteau de veghe străji și slugi. Iar sus în palat, se aflau regele și suita lui. Era de ajuns ca regele să bată ușor din palme ca toată lumea să fie în picioare. Slugile și străjile știau că regele voia să iasă la plimbare.

Dar drumul pe care îl străbate sunetul loviturii din palme e foarte greu și obositor pentru picioarele omului. Printre mormanele de ruine, pe lângă zidurile acum năruite urcau abrupt niște trepte de piatră. Colina pe care se află Golconda odihnește pe imense blocuri de granit. Aceste blocuri au fost utilizate și la temelia zidurilor cetății.

Palatul, care domină cetatea, este o construcție mare dar simplă. Constructorii au folosit cu măiestrie curentul. De aceea, acolo e întotdeauna răcoare, iar într-una din sălile de jos chiar rece. Se poate spune că funcționează o originală instalație veche de aer condiționat. În palat există o intrare subterană pe jumătate astupată. Se afirmă că ar duce la Hyderabad, dar nimeni n-a avut curajul să verifice ipoteza...

Lîngă zidul nordic al cetății strălucesc în soare cupolele de piatră albă ale mausoleelor în care au fost înmormîntați regii Golcondei și familiile lor. Originalul cimitir este împrejmuț cu un zid înalt. Umbrele copacilor rămușori cad pe sculptura în piatră a mausoleelor; e liniște, doar ciripitul păsărilor tulbură pacea solemnelor morminte. Flori roșii par niște limbi de foc în straturile bine îngrijite. În eurtea cimitirului se înalță bolțile de piatră ale unor băi speciale, unde trupurile reginelor erau spălate și unse cu mireme înainte de a fi înmormîntate.

...Golconda continuă să trăiască prin briliantele ei... Deodată, pe străzile pustii ale orașului mort mi-au răsunat parcă în urechi acorduri monotone de țiteră... Și mi-am amintit ce mi se povestise în ajun.

Briliantul de pe fruntea zeului

Acorduri prelungi de țiteră sfîșiară parcă brusc liniștea și se răspîndiră pînă în cele mai tainice unghere ale sălii feeric luminate. Insoțind țiteră, în încăperea răsună un răpăit înăbușit de tobă. Un om cu un turban împodobit cu un rubin mare, care ședea pe un scaun înalt, făcu nerăbdător un semn cu mîna. Imediat se dădu în lături o perdea de brocart și pe podeaua lucind ca o oglindă lunecă, în acordurile melodioase, o fată grațioasă în văluri roșii-aurii. Omul cu turbanul împodobit cu rubin își privi triumfător oaspe-

ții așezați pe un covor gros. Aștepta să vadă cum reacționează... De jur împrejur se auziră exclamații admirative. Capriciosul ex-maharadjah schiță un zîmbet satisfăcut. Micul palat, pietrele prețioase din tezaur și dansatoarele erau tot ce mai rămăsese dintr-un regat glorificat odinioară de strămoșii săi. În ultimii ani micul oraș indian a fost tot mai des martor al trecerilor organizate de fostul maharadjah.

Acum stăpînul palatului o arăta oaspeților pe dansatoarea-i preferată. Pe fruntea fetei sclipia, fixat cu două șiraguri de perle, un splendid briliant rotund.

— „Marele trandafir” rosti aproape cu teamă unul dintre curteni.

Marele preot al unuia din cele mai vechi temple ale orașului își netezi nervos cutele veșmintelor, apoi își smulse privirea de pe nestemat și lăsă capul în jos. Iar cînd se incredință că toți erau numai cu ochii la briliant și nimeni nu se uită la el, se ridică și dispăru fără zgomot într-o galerie a palatului. După ce străbătuse cîteva străduțe învăluite în praf, se îndreptă spre templul care se înalța, scăldat în lumina Lunei, lîngă un crîng de palmieri de la marginea orașului. Deschise cu băgare de seama o porțiță scundă din zidul de piatră al templului și păși cu picioarele goale pe pietrele calde. Undeva în fundul curții templului se ivi pe neașteptate lumina unui felinar; paznicul se grăbea să iasă înaintea preotului. Apoi fu tras un zăvor gros și o ușă grea de fier se dădu cu zgomot la o parte.

Flacăra jucăușă a felinarului se plimba misterios pe fața cufundată în întuneric a zeului cu patru mîini, care părea că se însuflețise, prinse viață. Preotul întinse mîna și, dînd la o parte o ghirlandă de flori, atinse cu degetele o adîncitură din fruntea statuii. Un zîmbet trist schimonosi parcă buzele lungi de piatră ale zeului Shiva. Preotul își retrase mîna și se lăsă neputincios pe pardoseala de piatră.

— Iar ați văzut „Marele trandafir”? îl întreabă paznicul.

— Da, răspunse în șoaptă preotul.

Înainte cu cîteva secole briliantul „Marele trandafir” aparținuse templului și împodobise fruntea celui mai de seamă zeu al său, Shiva. Era mindria preoților brahmani. Fusese extras din minele Golcondei. Zi și noapte cîteva preoți păzeau zeul cu patru mîini a cărui frunte era împodobită cu neprețuitul briliant.

Apoi, însă, în regat se iviră niște oameni care nu cinsteau nici zeii hinduși, nici legile pămîntului al căror oaspeți se socoteau. Cătreierau țara spre a găsi pietre prețioase, aur și mărfuri rare. Erau primii europeni. Nici un preot nu putu să afle cum a

izbutit un european să fure „Marele trandafir”. Într-o noapte ploioasă el smulse ochiul de briliant din fruntea de piatră a zeului. Preoții străjeri aveau de ales între moartea în chinuri cumplite și găsirea briliantului. E greu de spus cine a pornit pe urmele hoțului: preoții vinovați de pierderea pietrei prețioase sau agenții ai lor. Marele preot păstrează tăcere. Taina ce i-a fost incredințată de strămoșii lui nu-i încă elucidată...

Hoțul a avut noroc. Următorii nu i-au dat de urmă nici în India, și nici mai apoi în Europa. El s-a descotorosit avantajos de briliant, vînzîndu-l unui cămătar din Italia. Peste cîteva timp, „Marele trandafir” a intrat în posesia contelui francez de Renciline. După aceea au început o serie de întîmplări stranie, de neînțeles. Probabil că adevărații proprietari ai pietrei sacre dăduseră de urma ei. De Renciline a dăruit briliantul soției sale. Dar a doua zi dimineața amîndoi au fost găsiți morți. Totuși

În fața templului zeului Shiva...

ucigașii s-au speriat, nu se știe de ce, și n-au izbutit să ia cu ei „Marele trandafir”. După asasinarea familiei de Renciline, briliantul a intrat în posesia prinților de Condé. Puțini știau de existența nestematei. Familia Condé păstra bine secretul. Dar prințesa Marguerite, căreia prințul André de Condé îi ceru mîna, auzise de prețiosul briliant. Încît, la cîteva zile după cererea în căsătorie, tînărul prinț fu înștiințat că cererea lui va fi bine primită cu condiția ca Marguerite să intre în posesia „Marelui trandafir”.

...În fața castelului prințesei se opriră o cavalcadă sumptuoasă. Ținîndu-și elegant cu o mîna pelerina, André de Condé sări de pe cal și întinse căpăstrul unei slugi. În urma lui veneau doi ofițeri, care duceau cutia cu briliantul. Izbindu-și pîntenii pe scara de piatră a

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
aj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj

castelului, André se îndreptă spre apartamentul Margueritei. Un servitor deschise respectuos ușa masivă. Apoi prințul deschise o altă ușă și făcu un pas înainte... Dar, pe covorul albastru ca azurul cerului zăcea Marguerite. Rochia-i albă de brocart era înroșită de sînge. În pieptul tinerei mirese era înfipt un pumnal cu ornamentații ciudate...

În castel se stîrni panică. (Mult timp după aceea se vorbi despre ciudatul pumnal, căci în Europa nu se fabricau, nu se vindeau asemenea pumnale). Și de astă dată următorii acționaseră prompt. Marguerite murise înainte de a intra în posesia briliantului. „Marele trandafir” se înapoie în tezaurul prinților de Condé, unde fu păzit cu strînicie o bună bucată de vreme.

Între timp preoții care avuseseră misiunea să păzească briliantul din templu muriseră. Familia, cîndva puternică, a prinților de Condé se stinse și ea. Nu se știe cui fusese predată misiunea căutării nestematei. Iar briliantul, asemeni multor altor pietre prețioase, intră în tezaurul Franței. Timp de cîteva secole țara fu zguduită de tot felul de evenimente politice și militare. Dar „Marele trandafir” ajunsese cu bine pînă la primul război mondial cînd, împreună cu tezaurul Franței, fu transferat la Toulouse. Țara se afla într-o situație grea și Parisul nu mai prezenta siguranță. Dar nici orașul Toulouse n-a putut păstra nestemata, care a fost din nou furată. Timp de cîteva ani poliția a căutat febril hoțul și, pînă la urmă, a avut mai mult noroc decît preoții hinduși. În 1926, briliantul a intrat din nou în tezaurul Franței. De altminteri, anul 1926 a fost ultima oară cînd în Europa s-a mai vorbit despre celebrul briliant. Anii treceau și nimeni nu mai pomenea nimic despre „Marele trandafir”.

...Se spune că preoții brahmani și-au ținut cuvîntul. Nestemata Golcondei s-a întors în patrie. Dar slujitorii templului n-au mai apucat să admire „Marele trandafir” prins în fruntea statuii de piatră a zeului. Un urmaș slab și lacom al unui maharadjah cîndva puternic a hotărît altfel destinul briliantului.

Încît acum, de fiecare dată cînd în palatul ex-maharadjahului se aude clinchet de brățări prinse pe brațele dansatoarei preferate a stăpînului casei, oaspeții privesc fascinați apele sclipitoare ale misteriosului „Mare trandafir”. Și de fiecare dată după acest dans, marele preot al templului ingenunchie pios la picioarele zeului cu patru mîini; ochii-i învăluiți în tristețe privesc îndurefați chipul zeului văduvit de prețioasa podoabă...

Aceasta e legenda care circulă în legătură cu „Marele trandafir”...

În spatele meu a tușit cineva. Și din nou prin fața ochilor s-a perindat strada moartă cu șirurile ei de prăvălii năruite. M-am întors și privirea mi s-a oprit pe figura bătrînului paznic.

— Cîndva aici se vindeau briliante, mi-a spus el.

— Da, am răspuns cu gîndul aiurea.

— Nestematele Golcondei nu aveau egal în lume prin mărimea și puritatea sclipirilor... Golconda continuă să trăiască în briliantele ei, a rostit în încheiere, aproape în șoaptă, paznicul...

Și treptat-treptat am început să înțeleg bine adîncul adevăr al acestor vorbe... Orașele moarte și generațiile dispărute au lăsat urmașilor lor tot ceea ce aveau mai de preț: legende, secrete neelucidate, scrieri în piatră, statui de marmură, cîntece vechi. Golconda a lăsat lumii briliante splendide. Despre fiecare dintre ele se pot scrie nenumărate pagini pline de întîmplări singeroase și asasinat, de lăcomie și orgoliu, de felonie și credință. Din negura veacurilor trecute, orașul mort și-a întins fire prețioase, sclipitoare, spre cei vii...

L. Șapoșnikova

(Va urma)

CINEMA

„Generalul”
Bondarciuk
in acțiune

Primele acorduri ale „Eroiceii” lui Beethoven, scene din tabloul „Incoronarea” lui David, secvențe cu încheierea păcii de la Tilsit, cu căsătoria cu Maria-Luiza, apoi retragerea din Rusia, trecerea Berezinei — așa va arăta prologul filmului „Waterloo” pe care îl comandă „generalul” Serghei Bondarciuk. Prologul a fost bine ales: Waterloo e ultimul acord tragic din viața lui Napoleon-împăratul și decurge logic din înfrângerea suferită la Borodino.

Zece ani — de la 1805 pînă la 1815 — aceasta-i durata evenimentelor care se petrec în „Război și pace” și „Waterloo”. Pentru Bondarciuk ei au însemnat zece ani de migăloasă muncă de informare. Nu există izvor documentar important pe care să nu-l fi consultat: lucrări ale istoricilor militari, amintiri ale contemporanilor, opere ale scriitorilor și pictorilor, însemnările lui Duffaure, adevărat reporter al războaielor lui Napoleon... Bondarciuk poate avea acum justificate pretenții de specialist în epoca napoleoniană.

Pentru a alege interpretul principal,

Tabăra adversarilor și statul major al împăratului sînt și ele alcătuite din personalități prestigioase: Orson Welles, Cristopher Plummer, Silvana Mangano, Massimo Girotti, Ivo Garani, Virginia Mckena, Sergo Zakariadze, Evgheni Samoilov, Vladimir Drujnikov, Philippe Fourquet, Oleg Vidov, Viktor Murganov, Vasili Livanov etc., etc.

Pentru a putea reconstitui evenimentele cu maximum de fidelitate, Bondarciuk și asistenții săi au străbătut în mașină drumul de la golful Juan, unde Napoleon a debarcat venind de pe insula Elba, pînă la Lyon, apoi de la Paris la Bruxelles (Waterloo se află la 20 de kilometri de capitala Belgiei).

Înainte de începerea bătăliei, s-au executat niște lucrări de amenajare de proporții uriașe. Un cîmp care seamănă cu cel de la Waterloo a fost însămînțat cu cereale, flori și iarbă. Pădurea, livezile și viile pe care le vom vedea în film au fost de asemenea plantate special. S-au construit ferme, statul major al lui Napoleon, reședința ducelui de Wellington, castelul Hougauumont, fortificații, hanuri și multe altele. La scenele de masă au participat peste 12.000 de figuranți.

Primele părți ale filmului, făcute în Italia, au și fost montate. Apoi „armata” s-a deplasat în Uniunea Sovietică unde, între Ujgorod și Mukacevo, au fost reconstituite cîmpul de la Waterloo, ferma Belle-Aliance (statul major al lui Bondarciuk), castelul Hougauumont.

Curînd vor fi gata toate cadrele cu Napoleon, după care își vor face intrarea în scenă Wellington (Cristopher Plummer), un englez capricios, tenace și încăpăținat — cum l-a caracterizat Engels, și bătrînul mareșal prusac Blücher (Sergo Zakariadze) care, după înfrîngerea suferită la Lig-

Serghei Gherasimov, președintele juriului Festivalului internațional al filmului de la Moscova, a înmînat Irinei Petrescu premiul pentru cea mai bună interpretare feminină

să se obișnuiască cu profesia aleasă de mine.

— Cum privește soțul dv. meseria de actriță?

— Cu cei mai buni ochi.

— Cum vă imaginați, înainte, muncă în cinema?

— Vag.

— Cum a decurs prima zi de filmare? Ce ați simțit atunci?

— Îmi amintesc numai că aveam trac. Era în filmul „Pentru cei de pe mare” de Alexandr Faințimmer.

— În cursul cărui film sau în ce secvență v-ați simțit „stăpînă pe situație”, adică ați început să jucați pe cont propriu, fără a ține seama de regizor?

— Cînd turnam filmul „Vipera” al lui Viktor Ivcenko. Experiența, siguranța mi-au venit cu filmele din ultimii ani: „Zece pași”, „Doctor Vera”, „Discuție între bărbați”. Dar emoția a rămas.

— Ce apreciați mai mult la partenerii dv?

— Cînd sînt sensibil la starea mea de spirit, la moralul meu de actriță. Mihail Ulianov, cu care am jucat în „Casa în care locuiesc”, este un partener foarte atent, delicat și fin. La fel și Evgheni Evstigneev.

— Rolul preferat?

— Olga Zotova din „Vipera”. Am citit povestirea lui Alexei Tolstoi cînd eram studentă la școala de teatru. De atunci am visat să o interpretez pe Olga, caracter puternic și complex.

— Cînd lucrați la rol, ce vi se pare esențial?

— Să confer personajului trăsături diverse. Pentru mine fizicul contează foarte mult. De exemplu fața aspră, posomorită a Olgăi, sprîncenele adunate, ridurile ei m-au făcut să-i simt vehemența interioară.

— Care este, după părerea dv., cel mai bun actor sovietic?

— Îmi place mult Oleg Strijenov, un actor extraordinar de fin și de sensibil.

— Celebritatea este un handicap, și dacă da, de ce?

— E foarte plăcut să fi cunoscut de oameni inteligenți, detestabil cînd ai de-a face cu imbecilii.

— Ce pasiuni extracinetematografice aveți?

— Îmi place să sculptez în lemn, să pictez. Mai ales portrete. Cînd lucrez la un rol, asta mă ajută să găsesc caracteristicile personajului.

F. S.

ACTORI ȘI ROLURI

Leonard Whiting
caută un regizor

La 17 ani era un băiat oarecare, grăbit să-și isprăvească școala; la 18 ani a devenit Romeo, la 19 — Casanova.

Aceasta-i ascensiunea meteorică a lui Leonard Whiting, iar autorul ei e Franco Zeffirelli. Lui îi datorează tînărul actor de azi ieșirea din anonim.

Cînd cunoscutul regizor italian a hotărît să ecranizeze „Romeo și Julieta” și să aleagă interpreți de vîrsta eroilor, deci foarte tineri, deci fără nici o experiență artistică, hotărîrea lui a stîrnit împotriviri. Rolurile erau prea importante ca să fie încredințate oricui. Dar, optînd pentru prospețime și inocență, Zeffirelli n-a renunțat și la talent — și după cătări și probe, s-a oprit asupra adolescenților englezi Olivia Hussey și Leonard Whiting. Filmul nu i-a îndreptățit, poate, intrutotul experimentul. Dar celor doi norocoși debutanți le-a făcut un mare serviciu: cu roluri ca Romeo și Julieta în spate și un „naș” ca Zeffirelli, au pornit-o la drum cu dreptul în cariera actoricească astfel dăruită.

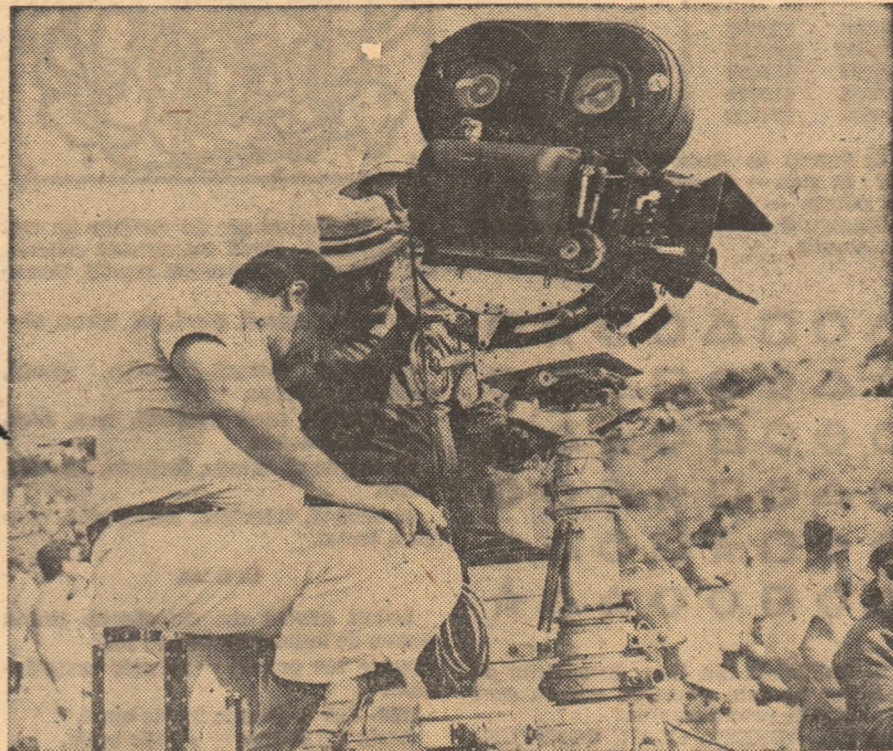
Înainte de a accepta alt rol, Olivia Hussey s-a mulțumit cu cel de mireasă; dar Leonard Whiting, după ce a dezbrăcat costumul lui Romeo, l-a îmbrăcat imediat pe cel al lui Giacomo Casanova într-un film despre copilăria și tinerețea faimosului personaj, pe care îl face Luigi Comencini. Mai mult, se simte foarte bine în veșmintele acestuia as al amorului, preferîndu-l neștiutorului Romeo.

Totuși Leonard Whiting intenționează să mai revină la Shakespeare. Asta se va întimpla la anul, cînd va abandona cinematograful pentru teatru. Dar pînă atunci mai are în plan încă un film în afară de „Casanova”.

Cum nu-i lipsit de curaj, acum cînd toate i-au mers atît de bine și de ușor, pentru debutul teatral l-a ales pe Hamlet. Împreună cu viitorul lui tată din piesă, actorul Lionel Stander, caută un regizor pentru spectacol. După cum se vede, Whiting e una dintre puținele excepții cînd actorul își caută regizorul, și nu invers. În ciuda vîrstei sale, fostul Romeo și viitorul Hamlet vrea un spectacol tradițional, fără nici o încercare modernistă.

Tradițional e un cuvînt care revine des în vocabularul lui. Whiting mai are un proiect: un musical care să fie ceva intermediar între muzica pop și muzica tradițională. Și un altul, mai îndepărtat: să devină regizor. Tradiționalist sau nu, asta o vom vedea atunci.

I. Kristova

Regizorul Serghei Bondarciuk și operatorul principal Armando Nanuzzi la lucru

a văzut toate filmele anterioare despre Napoleon — de la Abel Gance la Delannoy — și a făcut cunoștință cu toți împărații. Dar Rod Steiger, unul dintre cei mai mari actori contemporani, cum socotește Bondarciuk, va fi altfel decît ei. Atît interpretul cît și regizorul vor să-l pună în lumină nu atît pe Napoleon-comandantul, cît pe Napoleon-omul.

ny, și-a adunat armata zdrobită și a adus-o în seara zilei de 18 iunie 1815 pe cîmpul de bătălie de la Waterloo.

Reînviind tragedia acelei lupte, Serghei Bondarciuk vrea să amintească de lecțiile singeroase ale istoriei. Căci filmul lui despre război este un film antirăzboinic.

INTERVIU

Ninel Mișkova
in citeva
răspunsuri

— Ați regretat vreodată că v-ați făcut actriță?

— Niciodată.

— Ce v-a făcut să alegeți această profesie?

— Întimplarea. Într-o zi mi s-a propus să joc într-un film. Era un rol episodic, dar mi-a hotărît soarta. M-am înscris la școala teatrului „Vahtangov”.

— Ce au spus părinții dv. cînd ați luat această hotărîre?

— Tata a murit în 1942 la Stalin-grad. Mama a avut nevoie de timp ca

„arta
ca arta arta a.
arta arta arta a.
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta ar
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

La circ și acasă

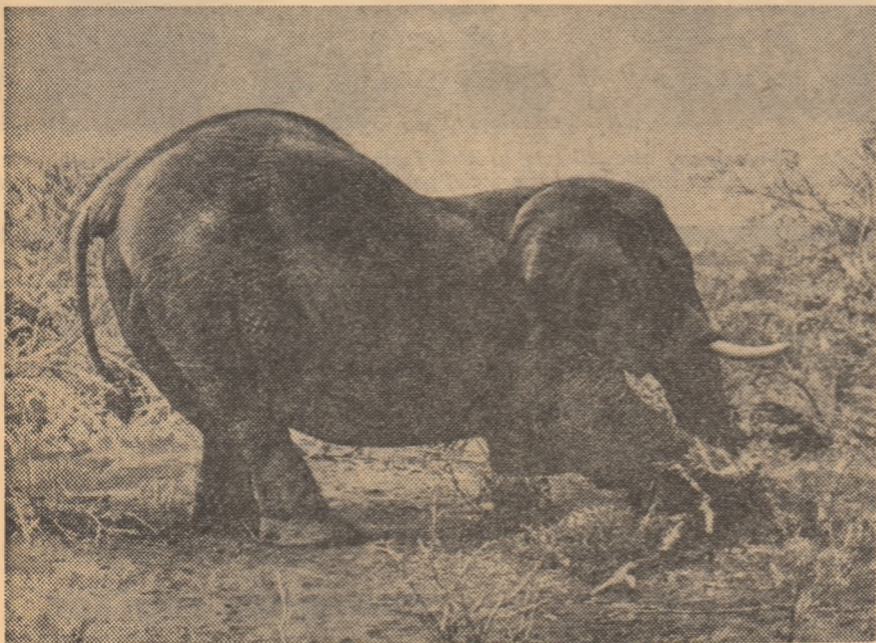
ZOOLOGIE

Au animalele suflet?

Pentru a putea răspunde la această întrebare trebuie să ne înțelegem însă mai întâi asupra a ceea ce este sufletul. Este el cumva capacitatea de a desfășura o activitate rațională? Dacă da, atunci putem răspunde afirmativ și la prima întrebare. Dar ar fi greșit să credem că-i așa. Sufletul nu se confundă cu rațiunea, cu capacitatea de a face deducții logice. Mai mult, în unele privințe aceste noțiuni sînt chiar opuse. O judecată lucidă, la rece este întotdeauna opusă căldurii sufletești. Cînd ne exprimăm îngrijorarea că mașinile cibernetice

cum păsările masculi caută să le impresioneze pe femele expunându-și în fața lor penele cu coloritul cel mai viu, lucru pe care nu-l fac păsările mai puțin frumoase, și judecînd după reacția femelelor vădit impresionate de acest tablou, oamenii de știință nu au dreptul să nu recunoască animalelor capacitatea de a reacționa la frumos. Același lucru se poate spune și despre cîntul păsărilor masculi a cărui muzicalitate nu le lasă indiferente pe femele.

Esteticienii moderni îl combat însă

Grații elefantine

ar putea răpi de pildă omului ceva din puterea sa datorită vitezei, preciziei operațiilor și posibilităților nelimitate ale memoriei lor, cel mai mult ne sperie faptul că ele n-au suflet. Iar un om „cu suflet” nu trebuie să fie neapărat și inteligent. În accepția generală, suflet înseamnă capacitatea de a suferi, de a iubi, de a lega prietenii, înseamnă conștiințiozitate... Pe scurt, sufletul ar trebui inclus în sfera senzitiv-emoțională. Or, se știe că aceasta este o sferă subiectivă. Imprejurare ce explică dificultățile de care se lovesc cei care încearcă să găsească suflet la animale.

Senzațiile și emoțiile se dezvoltă numai celor care le încearcă. De aceea noi nu putem ști și nu vom afla probabil niciodată cum percep furnicile, de pildă, razele ultraviolete. Ceea ce nu înseamnă, însă, că știința trebuie să renunțe total la analiza percepțiilor și stărilor subiective ale animalelor. Specialiștii sînt de părere că multe lucruri ar putea fi înțelese chiar urmînd o cale indirectă, judecîndu-le după comportarea, după reacția animalelor. Ei nu vor ajunge să cunoască în felul acesta, cum am mai spus, în ce mod văd insectele razele ultraviolete, dar faptul că le percep este de pe acum incontestabil. Același lucru se întîmplă și cu sentimentele. Iată câteva exemple revelatoare.

Un cioban din Sumgait a observat la un moment dat că zilnic, la aceeași oră, ciinele lui dispărea undeva. Urmărindu-l odată, a surprins următoarea scenă neobișnuită: ciinele scheuna vesel jucîndu-se cu un șarpe veninos de proporții impresionante. Frațele ciobanului și-a amintit atunci că, încă de cînd era pui, ciinele se refugia pe arșița în scorbura unui copac gros. Iar într-o zi văzuse un șarpe mic care dormea încolăcit pe spatele ciinelui. S-ar putea ca această prietenie ciudată să se fi înfiripat atunci. Oricum, un lucru e cert, anume că pînă și șarpele veninos, simbol al cruzimii, este capabil de afecțiune față de o altă ființă. Iată prin urmare un subiect de meditații pentru specialiști.

Sau un alt exemplu. În apropierea unui sat din Kenia, un elefant a ucis un om. De atunci animalul revine în fiecare zi la locul crimei și rămîne acolo neclintit cîte o oră-două.

O mare izbîndă a spiritualității umane este, după cum bine se știe, simțul estetic. Este oare acest sentiment accesibil animalelor, fie chiar într-o formă rudimentară? Răspunsurile la întrebare sînt contradictorii. Iată, de pildă, cum răspunde Darwin, exprimînd în răspunsul său opinia biologilor, a naturaliștilor. Simțul estetic este atribuit de obicei exclusiv omului, spunea savantul. Dar, observînd

pe Darwin, considerînd simțul estetic un fenomen specific uman. Iar în reacția păsărilor și animalelor la culori și forme, ei văd numai manifestarea unor satisfacții sau insatisfacții „pur fiziologice”. Să vedem însă și alte câteva argumente pro și contra înzestrării animalelor cu simț estetic.

După unii autori, deosebirea dintre sentimentele omului și acelea ale animalelor constă în faptul că la cele din urmă sentimentele exprimă interese ale ființei biologice, scopuri egoiste. Dar dragostea față de pui este oare egoism? Nu, ea exprimă mai degrabă interesul speciei, susține acest grup de autori. Într-adevăr, nu rareori se întîmplă ca animalele mature să-și jertfească viața apărîndu-și puii.

Din categoria simțurilor estetice, cele mai dezvoltate sînt la animale dragostea „dezinteresată” și simțul frumosului, adică din nou pe primul plan stări legate de îndatoririle individului față de specie. Această situație poate fi pusă pe seama selecției naturale. Individul care nu are aceste sentimente suficient de dezvoltate, dacă n-au pierit ei înșiși, au contribuit în orice caz la pierirea urmașilor lor.

În sfîrșit, cum poate fi explicată „pasiunea” unor păsări pentru împodobirea cuiburilor? Se știe doar că uliile își înfrumusețează cuiburile cu crenge de brad, deși aceste podoabe le dezvoltă în sălașul. Pasărea colibri împletește în cuib bucățele de mușchi, plasîndu-le pe cele mai mari în mijloc iar pe cele mici pe margine. Din loc în loc ele înfig, de asemenea, cîte un fulg colorat...

Enumerarea comportărilor pe care unii le socotesc drept manifestări „sentimentale” ale animalelor, iar alții le găsesc cu totul altfel de explicații, ar mai putea continua. Oricum, ele se află tot mai mult în atenția specialiștilor.

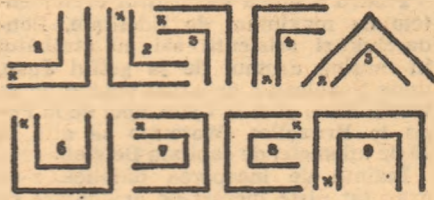
PSIHLOGIE

Atenție la... atenție!

Testul pe care vi-l propunem mai jos este menit să verifice gradul de atenție în rezolvarea unor probleme. Condiția lui fundamentală este rapiditatea. Citiți deci repede, dar atent, enunțul fiecărei probleme și răspundeți imediat, fără a sta pe gînduri, trecînd peste

chestiunile pe care nu le puteți soluționa.

1) Puneți virful creionului pe cruciulița primului „labirint”. Închideți ochii și trageți o linie prin mijlocul labirintului fără să atingeți marginile. Repetați aceeași operație pentru fiecare din celelalte labirinte:

2) Trageți o linie sub fiecare A și două linii sub fiecare V cît mai repede cu putință:

N H S E F A V C B N A F S C X
A A P M V A Q P W A
J M A M C A W O M S A C H I A
B R O A S D E A F T
I V U X V G F E R A E F G W Q
I A K I U S C X F E
N V B G H T T G F R D F A S D E
R C X V W Q I A T
E S O A V V A E D H H I J Z A G
I A C G B X A I ?

3) Priviți fiecare pereche de numere. Acoperiți numerele și apoi faceți semnul x după fiecare pereche în care cele două numere nu sînt egale:

197356	197354	987653	987563
667,39	6673,9	134574	135474
016299	016299	940567	940567
150069	150669	134960	134960
244001	245001	623457	623547

4) Priviți fiecare pereche de numere. Acoperiți-le. Trageți o linie sub fiecare pereche ale căror cifre sînt egale:

106006	106006	8922,54	8922,54
254,687	2546,87	475683	475683
100087	100082	264357	274356
110798	110879	864246	86424,6
274659	274659	934561	934561

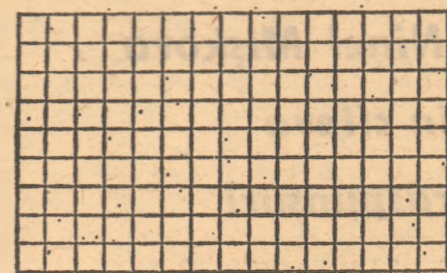
5) Scrieți în fiecare figură de mai jos: în stea — numărul 1, în cerc — 2, în pătrat — 3, în cruciuliță — 4, în triunghi 5 (acoperiți enunțul în timp ce lucrați).

6) Subliniați din lista de cuvinte de mai jos pe cele sinonime sau cu sens apropiat de primul cuvînt:

ABIL, ABSENT, CLAR, CONȘTIINȚIOS, AGIL, APT, CAPABIL, UTIL, ZELOS, INVENTIV, ONEST, RĂBDĂTOR, SCRUPULOS, ISCUSIT, ÎNVĂȚAT, ÎNDRĂZNEȚ, INGENIOS, DISPONIBIL, PRECIS, EXPERT, PRUDENT, ÎNDEMÎNATIC, VREDNIC, PRICEPUT, ÎNTRERPINZĂTOR.

7) Închideți ochii după ce în prealabil ați fixat virful creionului în mijlocul primului pătrățel din stînga sus. Puneți apoi un punct în fiecare pătrățel, de la stînga spre dreapta, cît puteți mai repede. Repetați operația (fixînd mai întîi cu ochii deschiși primul pătrățel) pentru rîndurile celelalte. Punctul poate să fie pus în orice parte a pătrățelului, dar să nu atingă marginile!

8) Completați propozițiile de mai jos, scriînd deasupra liniilor punctate cuvintele ce lipsesc, astfel încît ele să aibă înțeles:

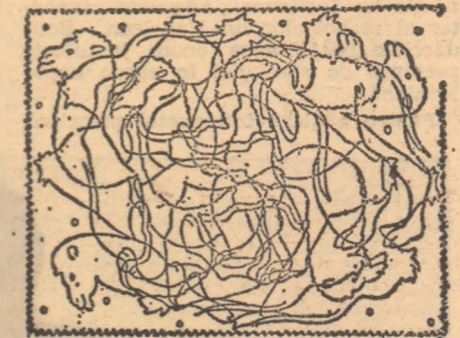
a) Acele oglinzi sînt mai bune care... imaginea mai clar.
b) Lebedele negre spre deosebire de lebedele... se... în număr foarte...
c) ...Napoleon în ultimii... ai vieții era gras... era... destul de sprinten.
d) Cine poate... efort timp... acela va avea rezultate mai bune.

Șta știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința

e) Cavaler și cavalerist sînt... cuvinte aproape... nu... sinonime.

9) Cîte cămile puteți număra în acest desen?

10) În fiecare șir de cuvinte de mai jos înrudite după un anumit criteriu, unul nu respectă această regulă. Descoperiți „intrusul”.

a) berbec, masă, gîscă, cal, birou, elefant.
b) fluier, chitară, telefon, vioară, pian, magnetofon.
c) corabie, navă spațială, tren, bicicletă, gară, avion.
d) sac, vază, minge, farfurie, servietă, cutie.
e) revistă, televizor, carte, ziar, broșură, tratat.

Cotarea

Cotați gradul dv. de atenție ținînd seama de indicațiile de mai jos:

peste 200 puncte = atenție excepțională.

150—199 = atenție foarte bună.

peste 100 puncte = atenție bună.

Sub 99 puncte = atenție cu atît mai puțin satisfăcătoare cu cît se apropie de coeficientul 40—50.

Răspunsuri

1) Cotați cinci puncte pentru fiecare rezolvare absolut corectă.

2) Cotați un punct pentru fiecare rînd în care literele „A” și „V” sînt corect subliniate.

3) Cotați un punct pentru fiecare pereche marcată just.

4) Cotați un punct pentru fiecare pereche egală subliniată.

5) Cotați un punct pentru fiecare rînd de figuri în care ați înscris cifrele corect.

6) Cotați un punct pentru fiecare din următoarele cuvinte subliniate: agil, capabil, inventiv, iscusit, ingenios, expert, indeminatic, priceput. Scădeți cîte un punct pentru fiecare cuvînt subliniat în plus.

7) Cotați un punct pentru fiecare două puncte bine plasate.

8) Cotați două puncte pentru fiecare frază completată corect (se admit cuvinte cu sensuri foarte apropiate): a) reflectează b) albe — găsesc — redus c) deși — ani — totuși — încă d) face — mai îndelungat e) două — identice — însă.

9) Cotați două puncte numai dacă le-ați descoperit pe toate cele șase cămile. Altfel scădeți două puncte.

10) Cotați un punct pentru fiecare „intrus” descoperit: a) gîscă (are două picioare, celelalte au patru) b) telefon (celelalte sînt instrumente sau aparate muzicale) c) gară (celelalte sînt vehicule) d) minge (celelalte sînt obiecte apte de a fi conținătoare) e) televizor (celelalte sînt făcute din hirtie).

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tel
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica t
tehnica tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica te

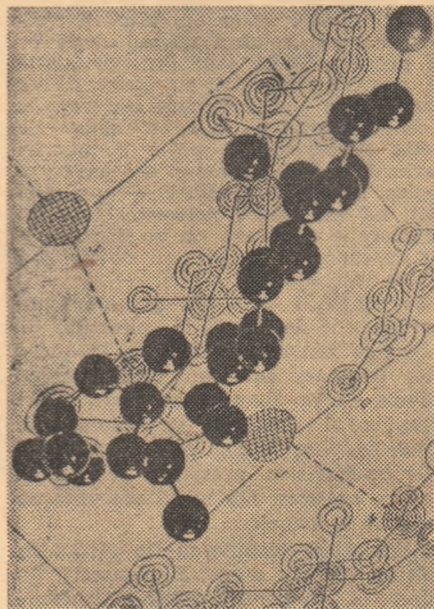

FIZICĂ

Microscopul „matematic”

Fără îndoială, experiența joacă un rol foarte important în practică. Ceaiul de muștel, de pildă, a servit la tratarea rănilor și inflamațiilor cu secole înainte de a se cunoaște, izola și analiza substanța activă pe care o conține. Chiar o întreagă industrie se poate baza exclusiv pe cunoștințe empirice. În zilele noastre însă adesea nu mai e de ajuns să producem un material, chiar dacă este rentabil. Astăzi trebuie să obținem de la el absolut tot ce poate da și pentru aceasta este nevoie să-i aflăm structura intimă, deci să întocmim un fel de „hartă” atomică, ceea ce presupune o precizie de 1 : 100 000 000. Dar nu numai aceste cerințe foarte concrete, ci și setea de cunoaștere a omului îl îndeamnă să vadă invizibilul. Cum se procedează în acest scop ?

Cea mai bună „performanță” vizuală pe care o putem realiza cu ochiul liber — deși și aceasta pare de necrezut — este de ordinul unei zecimi de milimetru. Pentru a vedea obiecte și mai mici avem nevoie de ajutorul lupului sau microscopului. Însă nici micro-

Ultimul pas : modelul moleculei construit peste „curbele de nivel” care desemnează poziția atomilor

scopul electronic actualmente cel mai sensibil nu distinge mărimi sub o milionime de milimetru. Față de atom, care are cam a zecea parte dintr-o milionime de milimetru, și el este „orb”. Dacă atomii nu pot fi văzuți, ei pot fi însă fotografiați. Dar nu la lumina de zi.

Nici un ceasornicar nu se va apuca să lucreze la un ceas de mină cu o șurubelniță obișnuită, ci va folosi instrumente speciale, extrem de delicate. În aceeași situație se găsesc și oamenii de știință care cercetează structura materiei : ei nu pot obține reproduceri ale atomilor și aranjamentului lor cu ajutorul luminii vizibile, căci aceasta este prea „grosolană”. Lungimea ei de undă depășeș-

te de mii de ori dimensiunile modelului. Este deci nevoie de o lumină mult mai „fină”. Ea a fost aflată în razele x, care au făcut posibilă analiza structurii cristaline.

Un cristal oricât de mărunț este rotit într-o rază Röntgen, care se reflectă pe fețele sale interioare ca și cum ar fi tot atâtea oglinzi. Cercetătorului nu-i mai rămâne decât să măsoare poziția și intensitatea acestor reflexe — care pe un film radiografic apar sub forma unor pete negre — pentru a avea datele necesare următoarei și celei mai complicate etape, calculul matematic. Căci poziția și intensitatea reflexelor trădează dispoziția atomilor care, asemenea modelului unei broderii, se repetă la intervale regulate și tocmai de aceea poate fi recunoscută. Imaginea clară a acestei dispoziții se obține însă numai în urma evaluării matematice, grație căreia devine posibilă întocmirea „hărții” cristalului și deci construirea modelului său. Se poate spune deci că cercetătorul vede de fapt atomul într-un „microscop matematic” mărindu-l fabulos de mult, respectiv de 100.000.000 de ori.

Numărul calculelor este uriaș ; pînă și pentru structuri organice relativ simple cu cel mult 30 de atomi într-o moleculă trebuie stabilite coordonatele citorva mii de reflexe... Și totuși au fost lămurite pînă acum mii de structuri din această categorie. În cazul combinațiilor complicate de origine biologică calculul durează luni de zile, chiar dacă se recurge la mașini de calculat. Lucrul nu e de mirare dacă ne gândim că trebuie măsurate și evaluate pînă la 250.000 de „urme” lăseate de razele x după ce au fost reflectate.

Numeroase ramuri industriale moderne se bazează pe cristale și pe cunoașterea lor exactă. Tehnica conductoarelor și a laserelor, fabricarea diamantelor și rubinelor sintetice sînt numai cîteva. La ele se adaugă biologia moleculară. În acest domeniu, de la debutul făcut acum cîteva ani cu descifrarea complicatei structuri a hemoglobinei, s-a mers tot înainte, căutîndu-se și rezervoare de substanțe chimice nefolosite încă. Un exemplu recent îl constituie solanidina, substanța biologică activă din frunzele de cartofi, socotite inutile și deci aruncate pînă acum. Descoperirea structurii atomice a acestei substanțe a pregătit însă calea pentru utilizarea ei. Cercetarea structurii servește deci pe de o parte la îmbunătățirea tehnologiilor existente, iar pe de altă parte la găsirea de substanțe și tehnologii complet noi.

EMBRIOLOGIE

Ce i-a lipsit făpturii din eprubetă

Vă amintiți, desigur, de experiențele prof. Petrucci, care a reușit să obțină dezvoltarea unui embrion în eprubetă. În anii care s-au scurs de la primele lui încercări, prof. Petrucci a ajuns să prelungească viața embrionului din „leagănul biologic” pînă la 58 de zile, răstimp în care minuscula ființă din eprubetă începea să semene cu un viitor om : i se formau aproape toate organele, avea cap, miini și picioare. Și totuși, în a 58-a zi Petrucci a întrerupt experiența, intrucît creierul și alte organe se dezvoltau anormal. În eprubetă se naștea un monstru.

Petrucci nu e numai chirurg, ci și un bun fizician și tehnician. „Leagănul biologic” construit de el asigură embrionului oxigen și substanțele nutritive necesare (extrase din singele femeilor a căror perioadă de sarcină corespunde cu „vîrsta” embrionului din eprubetă). Cu toate acestea, după a 58-a zi, embrionului îi lipsea ceva, acel ceva care poate i-ar asigura dezvoltarea normală. În singele mamei există deci substanțe ce nu pot fi reproduse artificial și fără de care nu se poate reproduce — deocamdată — viața în eprubetă ?

Embrionul e un mare consumator de substanțe nutritive. Altminteri cum putea o celulă de numai 0,000 003 g să se dezvolte într-o ființă de aproximativ 3 kg, adică să-și sporească greutatea de 10⁶ ori ? După numai o săptămînă de viață independentă, în jurul embrionului se formează placenta. Suprafața totală a acestui organ (inclusiv numeroasele lui încrețituri) e de 14 m². Iar toți acești 14 m² lucrează intens pentru hrănirea fătului. Dar în cursul acestui proces singele copilului în dez-

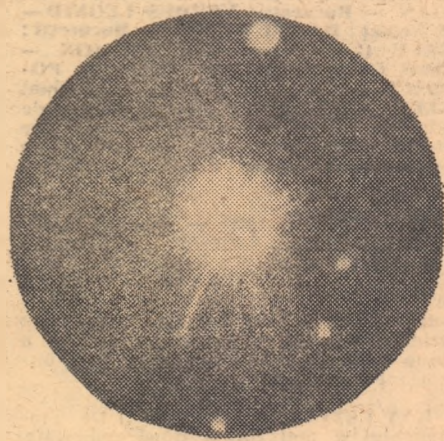
O inimă în devenire : la 38 de zile(stînga) și la 60 de zile

voltare nu se amestecă niciodată cu cel al mamei (dacă n-ar exista o barieră de separare — membrana placentară — fătul ar fi nimicît de mamă în cel mult o săptămînă. S-ar produce, cu alte cuvinte, un proces de respingere, așa cum se întîmplă cu grefele). Vom vedea, însă, că embrionul are nevoie de ceva mai mult decît de hrană consistentă.

Dezvoltarea fiecărui organ al copilului se face în mai multe stadii. Pe măsură ce se dezvoltă un anumit organ al fătului, în singele mamei se acumulează antigenii lui (antigenul e o substanță străină de organism care, introdusă în acesta, provoacă apariția unor substanțe contrare numite anticorpi). În urma unor cercetări recente a rezultat, însă, un amănunt curios : organismul mamei produce anticorpi nu numai la antigenii fiecărui organ al embrionului, dar și la cei ai fiecărui stadiu de dezvoltare a organului. Ca orice anticorpi, și aceștia „deranjează” organul aflat într-un anumit stadiu și-l determină să treacă la o altă etapă, să-și modifice deci procesele metabolice. Cu alte cuvinte mama nu se mulțumește să hrănească fătul, ci participă la dezvoltarea lui printr-un lanț de reacții imunologice. Pînă în momentul de față au fost făcute observații numai asupra modului în care „presiunea imunologică” a mamei determină dezvoltarea inimii fătului. Cu acest prilej s-a observat că dacă mama suferă de o anomalie cardiacă (ca urmare a unor influențe nefavorabile din perioada propriei ei dezvoltări embrionare), inima fătului, neprimind „semnalul de dezvoltare” corespunzător, poate să întîrzie modificarea proceselor metabolice specifice unui anumit stadiu de dezvoltare și să păstreze deci unele particularități ale acestui stadiu. Cu alte cuvinte, dezvoltarea nu e dusă la bun sfîrșit. Așa apar anomaliile căpătate — nu moștenite — de la mamă, datorită faptului că din singele ei au lipsit anticorpii necesari. Se poate presupune că și pentru dezvoltarea normală a altor organe ale fătului este indispensabilă impulsivitatea imunologică din partea organismului matern. Acest gen de legături dintre mamă și făt, pe care nici Petrucci și nici alți biologi n-au putut să le reproducă, i-au făcut însă pe oamenii de știință să întrevadă posibilitatea de a remedia maladiile congenitale ale copilului încă înainte ca acesta să se nască.

De cînd vechea idee despre un „eter” care ar umple întreg Universul a fost abandonată, la începutul veacului nostru, lucrul nu mai era socotit cu puțință. Nu exista într-adevăr nici un cadru de referință în raport cu care să poată fi măsurată o asemenea mișcare. Descoperirea, în 1965, a „zgomotului de fond” al Cosmosului a reînviat însă speranța că totuși s-ar putea încerca.

E vorba, după cum se știe, de o radiație pe unde scurte care corespunde cu o „temperatură” de 3°K și care pare a veni uniform din toate părțile cerului. Această radiație este interpretată, în ipoteza expansiunii Universului, ca un „ecou” slăbit al „bang”-ului originar. Cu alte cuvinte, dacă întreg Cosmosul s-a născut acum zece miliarde de ani din explozia unui „bulgăre de foc” primordial, undele luminoase provocate de acest fulger fantastic s-au răcit ulterior treptat pînă cînd au devenit unde radio care se „scaldă” în spațiu în mod uniform. Și realmente, calculele făcute arată că ele au pretutîndeni o „temperatură” de 3°K.

Această „mare” de unde radio care joacă un rol asemănător cu „eterul” imaginat în sec. XIX ar putea fi — s-a spus — „mediul” fix care ar permite înregistrarea unei eventuale mișcări absolute a Terrei. Undele ar trebui să fie ceva mai intense în sensul mișcării acesteia decît în sens opus, cam în felul în care ploaia lovește mai puternic partea dinainte decît cea dindărăt a unei mașini. Pentru a măsura acest efect, mai multe echipe de radioastronomi au construit o seamă de dispozitive care de care mai ingenioase. Dar rezultatele dobîndite erau, pînă în ultimul timp, îndoielnice. Acum însă se pare că s-au obținut, pentru prima oară, date concludente.

Din observațiile făcute se trage astăzi concluzia că „super-aglomerația” de galaxii din care face parte și Calea Laptelui este virtual staționară în cadrul Universului, dar Pămîntul execută o mișcare de circa 160 de kilometri pe secundă în direcția aproximativă a stelei Arctum.

Aceste observații nu privesc totuși decît un singur sector al cerului. Vor mai fi necesare deci măsurători precise și ale altor sectoare spre a determina celelalte componente ale mișcării. Situația noastră de acum — a declarat un cunoscut astronom — ar putea fi comparată cu aceea a unui pilot care și-a calculat mișcarea în aer, dar nu și deplasarea provocată de vînt.

Intr-adevăr, mișcarea Pămîntului depinde de mai multe mișcări ce nu sînt decît parțial cunoscute. Aceea în jurul Soarelui e atît de încetă încît poate fi neglijată. Dar Soarele, cu întreg sistemul lui, se rotește în jurul centrului galaxiei noastre (Calea Laptelui) cu 320 de kilometri pe secundă. Iar galaxia noastră se deplasează înăuntrul unui grup „regional” de douăsprezece galaxii. Grup care, la rîndul lui, se mișcă într-o „super-aglomerație” de 2500 de galaxii, avînd în centru aglomerația Fecioarei.

Mișcarea Terrei în raport cu „zgomotul de fond” cosmic ar fi rezultanta acestor mișcări atît de diferite.

Cînd miriapodul face ciclism...

RADIOASTRONOMIE

Ne mișcăm cu 160 de km pe secundă ?

Se poate oare determina mișcarea absolută a Pămîntului în Cosmos ? — se întrebă recent o publicație de specialitate.

Poșta medicului

AURELIAN NICOLAE — Ploiești și **SILIE ARON** — Brașov: Practic, nu vedem posibilitatea unei stimulări a creșterii staturale. La vârsta dv. cartilajele de creștere sînt de obicei închise.

TĂTARU D. — Brașov și **BARNA LUCIA** — București: Pistruii (efelidele) nu se pot „vindeca”. Nici nu sînt de altfel o... boală! Mulți îi consideră ca un fel de „grains de beauté”. Pentru pălirea lor există multe soluții mai mult sau mai puțin eficiente. Iată cîteva: zeamă de lămie, cremă protectoare cu chinină 1 g, lanolină 30 g sau salol 1,5 g, lanolină 50 g sau carbonat de bismut 5 g, lanolină 50 g începînd din lunile martie-aprilie pînă în septembrie; perhidrol 2-5 la sută sau sublimat coroziv 0,5-2 la sută sau ac. salicilic 1-2 la sută pentru badijonări repetate. Pe încercate!

R.C. — Brașov: 1) Este necesar poate să vă adresați unei clinici de urologie. Am publicat și vom mai publica articole despre prostatite. 2) Atrofia testiculară dacă e reală poate fi consecința unei complicații orhiteice. Dacă e unilaterală, nu afectează în nici un caz potența și fecunditatea.

ADRIAN M. D. — Brăila: 1) Tratatamentul indicat în nr. 11/1969 sub S.B. 13 Sibiu în pitiriazis vezicular sintetizează ultimele achiziții în această problemă. Recent, cititoarea cu acest pseudonim, ne-a confirmat de altfel, eficacitatea tratamentului. Dar, cum am arătat, este nevoie de răbdare și perseverență. Nu putem dezbate aici toate aspectele bolii. Poate o vom face într-un articol. 2) Pentru „căderea pleoapelor” este necesar un examen oftalmologic și poate chiar neurologic. 3) Despre acupunctură, vom publica materiale în măsura în care ne vor sta la dispoziție. Metoda se aplică și la noi în țară, dar deocamdată cu „timiditate”.

FILIP — București; **GIGI** — Alexandria; **C.C. OCTAV** — Arad; **B.C.I.** — București; **C. LIVEZEANU** — Timișoara; **ANGLESCU VIOREL** — Ploiești; **CRISTIAN** — București; **VERDES LEONID** — P. Neamț; **DABOT NERON** — București; **GELU G.** — Constanța; **ION ION** — Sebeș (Alba); **LIVIU** — Aiud; **C. POPESCU** — Cimpina; **O.M.T.** — Cimpina; **GELU** — București: Sînt fenomene de inhibiție psihică cu cauze variate, dar efecte asemănătoare. Am dat indicații de tratament de multe ori în această pagină.

ANA POGONEANU — Buzău: 1) Sigur că puteți lua Asclerol — e la modă! : 4-6 drajeuri pe zi; după cîteva săptămîni doza poate fi redusă la jumătate. 2) Gastrita hipoacidă nu e nicicum totuna cu cea hiperacidă, ba dimpotrivă; prima înseamnă hipersecreție (exces) a doua hipo (lipsă). Regimul e mai important chiar decît tratamentul.

RAY LETINA — București: 1) Da. Tratatamentul e mai dificil după pubertate, este de durată (sub control medical) și constă în Testosteron (sau Testolent 1 fioală la 3 săptămîni) asociat cu Gonacor 500-1000 u.i. de 3 ori pe săptămîna. 2) Nu întotdeauna, depinde de „corespondență”. 3) La limita utilă.

PATER — Constanța: 1) Un spiritual aforism al lui Lichtenberg spune că: „Nimic nu ne îmbătrînește mai repede decît atunci cînd ne întoarcem mereu la gîndul că îmbătrînim”. Poate ne înșelăm, dar faceți parte din această categorie: desigur puteți face Gerovital (nu e prematur, se poate începe de la 40 de ani), dar mai presus de orice păstrați-vă „tonusul”. 2) Iată o formulă împotriva migrenei (după Th. Breme) pe care o prețuim: Rp. Extr. belladonna 0,15 g, coff. na. citr. 0,25 g, luminal natr. 0,50 g, sir. Rhei 30 g, apă de mentă ad. 150 g. D.S. int. 15 pic. x 3/zi, 3-5 săptămîni în perioadele migrenoase și la nevoie.

GIBB — București: Am mai scris la această rubrică despre varicocele. E o afecțiune benignă din toate punctele de vedere. Indicația operatorie ca și celelalte pe care le reclamă cele 7 puncte ale scrisorii dv. vor fi date numai de specialistul chirurg. Operația se face în orice serviciu de chirurgie.

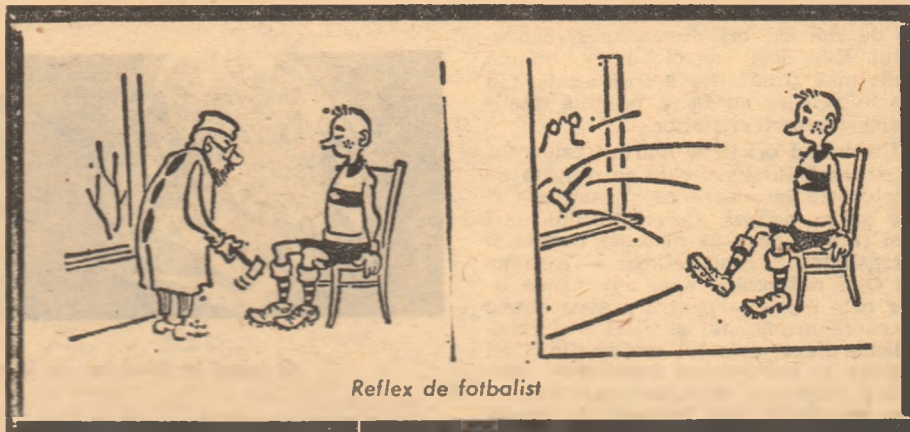
CHARLIE — Craiova: Cu toate desenele care ni le-ați făcut, pentru ambele probleme, nu vă putem da alt sfat de la distanță decît cel de a consulta un specialist dermatolog și respectiv un oftalmolog.

DORU LINTESCU — București: Întrebările nu sînt neserioase, dar răspunsul e dificil. Singura soluție e cea pe care o practicați, în orice caz mult mai puțin nocivă decît „înteruperea”.

VENUS — Constanța: Nu este nevoie de „operație estetică”. Gimnastica, sportul (înotul), masajele vor remedia neajunsul. Citiți și răspunsul dat sub Mery — Ploiești într-unul din primele numere din anul acesta.

MIRUNA — Buzău: Astenia nu este un fenomen atît de nou cum se obișnuiește să se creadă, ci aproape tot atît de vechi ca și omul. Este adevărat că „viața modernă” a accentuat frecvența ei, dar astenia și nevroză astenică au existat cu mult înainte de cuvîntul care le definește, întrucît ca snobismul înainte nemuritorului pamflet al lui Thackeray. Dacă nu cumva, uneori, „astenia” nu este de fapt o ipostază a... snobismului.

(Continuare în pag. 11-a)

Reflex de fotbalist

TEMĂ DE SEZON

Virtuțile nămolurilor

Explicația efectului tămăduitor a fost căutată la început în compoziția lor chimică; apoi s-a constatat că la aceasta se adaugă și proprietățile fizice ale nămolurilor, condiționate de greutatea și căldura specifică, de capacitatea și conductibilitatea lor calorică, apoi coeziunea, viscozitatea și capacitatea de retenție a apei specifice fiecărei categorii de nămoluri.

Peloïdo (termen din limba elină) sau — cum i se mai spune — nămoloterapia este recomandată în următoarele afecțiuni:

1. Artritismele și artrozele de orice fel, dar numai în stadiul lor cronic.
2. Toate reumatismele musculare, ale articulațiilor și ale tendoanelor. Adeseori, forme care au rezistat tratamentelor cu diferite ape minerale, băi și metode fizioterapeutice se ameliorează în timp relativ scurt prin nămoloterapie.
3. Afecțiunile nervilor periferici ca: nevralgii, nevrite, pareze și paralizii. În caz de nevrite acute tratamentul

Studiul plantelor medicinale face parte integrantă din pregătirea viitorilor medici
Foto: T. Ananin (A.P.N.)

cer precauție, neputîndu-se utiliza nămoluri la temperaturi prea calde. În aceste cazuri sînt preferabile nămolurile de turbă (Borsec, Geoagiu, Perșani-Făgărași, Băile Felix, Dorna-Cindreni) și spropelice (Techirghiol, Amara, Sovata, Lacul Sărat, Slănic-Prahova, Ocna Sibiului) cu un conținut mare în substanțe organice și mai ales în săruri, dar fără să fie prea excitante și cu o conductibilitate calorică mai redusă.

4. În inflamațiile cronice ale seroaselor, ca pleurezii, peritonite și aderențe rămase în urma lor. În aceste afecțiuni se aplică cu succes nămolurile mineralizate (Olănești, Sîngeorgiu de Mureș), adică slichurile cu o mare conductibilitate calorică, care să permită pătrunderea căldurii cît mai adînc și cît mai repede.

5. În inflamațiile cronice ale organelor genitale feminine ca: endometrite, metrite, parametrite, perimetrite și anexite. Cele mai indicate sînt nămolurile spropelice și cele de turbă.

6. În unele tulburări endocrine, care se manifestă mai mult ca insuficiențe ovariene, hipofizare și testiculară. În aceste afecțiuni joacă un rol important combinarea nămoloterapiei cu clima de stepă sau de munte sau cu ape sărate, termale, sulfuroase.

7. În tuberculozele articulare, osoasă și ganglionară, în al căror tratament joacă un rol la fel de important factorul climateric, helioterapie și nămoloterapie.

8. Tulburări de metabolism ca: obezitatea, diabetul și litiaza urică, la care trebuie asociat și tratamentul dietetic corespunzător.

Ungerile cu nămol, cunoscute și sub numele de metoda egipteană, se fac prin întinderea pe întreaga suprafață a corpului sau numai pe o regiune delimitată a unui strat subțire de nămol. Se fac de preferință între orele 11 și 16 și se repetă timp de 12-15 zile. Lunile cele mai indicate sînt iulie și august.

Cataplasmele și împachetările cu nămol se pregătesc la o temperatură de 38-45° și după aplicarea lor vor fi menținute 15-25 de minute pe zona interesată. Se prescriu 8-12 cataplasme sau împachetări de nămol pentru o cură.

Medicus

E BINE SĂ ȘTIM

Valoarea normală a citorva analize

• **Viteza de sedimentare (V.S.H.)** la bărbați: după 1 oră 1-3 mm; după 2 ore 9 mm; după 24 ore 55 mm. La femei: după 1 oră 4-7 mm; după 2 ore 12 mm; după 24 ore 55 mm. La sugar și copilul mic valorile sînt ceva mai ridicate: după 1 oră între 7-13 mm.

• **Uremia (ureea în sînge):** 0,20 — 0,50 g la mie.

• **Colesterolemia (colesterolul total):** 0,15-0,18 g la mie.

• **Glicemia (glucoza sanguină):** 0,70-1,20 g la mie.

• **Calcemia (calciul în sînge):** 8,2-11,5 mg la mie.

• **Fosfatemia (fosforul total):** 0,01-0,015 g la mie.

• **Hematii (globule roșii)** la bărbați: 5 milioane / mm³; la femei 4,5 milioane / mm³.

• **Leucocite (globule albe):** 6-8000 / mm³.

• **Timpul de coagulare (metoda Bürker):** 5-5 1/2 minute. Timpul de sîngerare: 2-2 1/2 minute.

• **Aciditatea gastrică (totală)** după prînzul de probă 1,89 g la sută; la proba de histamină 2 g la sută. Acidul clorhidric liber după prînzul de probă 0,5 g la sută; la proba cu histamină 1,70 g la sută.

• **Determinarea 17-cetosteroidilor în urină:** la bărbații adulți: 10-20 mg/24 de ore; la femeile adulte: 6-15 mg/24 de ore.

• **Determinarea capacității vitale:** la bărbați 2,5 litri/m³ (în medie pînă la 4-5 litri); la femei 2 litri/m³ (în medie pînă la 3-4 litri).

• **Metabolismul bazal:** valorile între -10 la sută și +10 la sută sînt considerate în general normale.

• **Oscilometria** (pentru examenul circulației periferice): indicele oscilometric la braț 4-12; la antebraț 2-8; la coapsă 5-14 și la gambă 3-10.

IN ARTERITE

Efectele salutare ale mersului pe jos

Nu există nimic mai reconfortant în medicină decît descoperirea unui remediu simplu pentru o boală gravă. Arterita localizată la nivelul picioare-

esculap
esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap

relor putea duce, pînă de curînd, la amputarea membrului inferioare sau la operații destul de complicate. Noile tratamente, utilizînd un „arsenal” bogat de substanțe chimice, permit astăzi evitarea acestor intervenții chirurgicale. Dar se pare că mai importante decît aceste medicamente moderne sînt cîteva măsuri elementare de igienă și regim pe care medicii pun astăzi mare preț.

Unii specialiști, de pildă, consideră că dieta, suprimarea totală a tutunului și igiena corporală sînt suficiente pentru a prelungi viața cu 15-25 de ani. Cercetări minuțioase au subliniat un lucru și mai important: pentru dilatarea vaselor arteriale ale picioarelor, cel mai bun tratament medical este practicarea unor exerciții fizice adecvate și mai ales plimbările pe jos. Se știa mai de mult că pentru dezvoltarea unei circulații arteriale colaterale care să suplinească pe cea „defectă” sînt utile exerciții fizice sistematice. Buerger recomanda astfel ridicarea picioarelor în unghi de 45° (sprijinite pe un scaun întors sau pe un perete pînă cînd apare durerea (de obicei 1-2 minute) și lăsînd extremitățile inferioare să atîrne liber timp de 2-5 minute, pînă cînd apare roșeața maximă concomitent cu mobilizarea picioarelor în jos și în sus, înăuntru și în afară și mișcări ale degetelor.

Recent, specialiștii danezi au verificat valoarea exercițiilor fizice în arterite pe un lot de 14 bolnavi care se aflau într-un stadiu destul de înaintat, mergînd cu multă dificultate. Șapte din acești bolnavi au fost tratați cu „placebo” — medicament fals care nu conținea decît apă distilată, dar prezentat ca o substanță „foarte activă”. Ceilalți șapte au fost supuși la plimbări cotidiene de jumătate de oră, primînd indicația să se oprească la apariția durerii, reluînd mersul după ce ea dispăre. După șase luni de astfel de exerciții bolnavii au constatat că durerile de picioare care apăreau la început la mai puțin de 3 minute de mers, survineau la peste 9 minute. Perimetrul lor de mers — pentru a utiliza jargonul medical — s-a triplă. La celelalte 7 persoane „tratate” cu placebo dar care nu au făcut astfel de marșuri, perimetrul de mers a rămas neschimbat.

Se confirmă deci din nou că terapeutică atît de simplă a „mersului pe jos” este extrem de eficace în arterite. Desigur, asta nu înseamnă că trebuie să se abandoneze tratamentul complex al bolii (cu vasodilatatoare, anticoagulante etc.), ca și măsurile igienico-dietetice prescrise de medic. Asupra acestora din urmă am vrea să insistăm în încheiere.

Alimentația trebuie să fie săracă în grăsimi (pentru a evita depuneri de colesterol în pereții vaselor) și hidrocarbonate. Alcoolul în cantități reduse este permis, avînd în vedere acțiunea sa vasodilatatoare. Unii autori americani recomandă chiar anumite scheme de tratament bazate pe băuturi alcoolice concentrate (whisky, gin etc.).

Bolnavul trebuie să evite excesele de căldură și frig (de exemplu băile de contrast). Se recomandă băi de picioare timp de 10-15 minute în apă caldă (nu apă fierbinte) urmate de tăierea unghiilor; tratarea durioanelor și bătăturilor, ungerea pielii cu creme emoliente (lanolină sau ulei vegetal de 1-2 ori pe zi), schimbarea ciorapilor cel puțin o dată pe zi — iarna se vor purta ciorapi moi de lînă; încălțămîntea va fi bine ajustată, fără puncte de presiune.

Dr. V. Sedov

FRANȚA

Halele s-au mutat

Intr-o noapte din martie trecut (căci Halele funcționau noaptea), parizienii au venit cu familiile sau solitari, în grupuri zgomotoase sau însoțiți de turiști străini ca să-și ia rămas bun de la Halele lor. Căci din clipa aceea Halele — părticică din viața parizienilor, fragment din capitala Franței, punct de atracție demn de luat în seamă poate în aceeași măsură ca Notre Dame, Turnul Eiffel și Champs Elysées — începeau să fie de domeniul trecutului.

Da, Halele s-au mutat din centrul Parisului. Au fost însă ele numai o piață, numai un târg colosal? Nu! Erau și un spectacol. Căci acolo și numai acolo, în micul restaurant „Jamboane de purcel” puteau fi văzute la 5 dimineața femei în blănuri și rochii lucrate la „Dior” sau în pantaloni de atlas, în vogă acum, sprijinite cu coatele de bar, alături de măcelari cu chip blajin, în halate pătate de sânge și șoferi mustăcioși de camioane, cu scurte de piele, care își luau micul dejun. Numai acolo...

Dar mai întâi câteva cuvinte despre modul de funcționare a pieții. Aproape de miezul nopții, centrul orașului — 25 de hectare de străzi, străduțe, fundături, pasaje — era blocat cu semnul de circulație care interzicea accesul tuturor mașinilor ce nu aveau pe parbriz însemnul de liberă trecere. Între timp de Paris se apropiaseră furgoane uriașe, aducând cu niște vagoane de tren, refrigeratoare cu botul lat împreștritate cu reclame, autocamioane asemănătoare cu niște iceberguri încărcate ochi cu produse alimen-

te. Apoi începea un spectacol grandios, în care decorul era furnizat de zidurile înnegrite de fum ale vechilor case pariziene, acoperite de sus până jos cu firme, afișe și inscripții: „Afișajul interzis!” Punctul culminant al spectacolului era momentul pregătirii și instalării recuzitei, când în mijlocul unei învălmășeli disperate, era greu de stabilit cine era regizor, cine actor, cine simplu gură cască.

Luminată de stele și becuri, piața era atunci cea mai însuflețită zonă a Parisului. Zece mii de autocamioane duceau într-acolo dejunuri și cine pentru a doua zi: carne și pește, legume și fructe, păsări și brinză. Pe etichetele lăzilor, coșurilor și sacilor erau înscrise adrese ale expeditorilor din toate departamentele Franței, din Europa, Africa și Orientul Apropiat, din S.U.A. și

America Latină. În fiecare noapte, „Pintecel” „digera” 1000 tone de carne, 500 tone de pește, 4000 tone de legume și fructe, 300 tone de păsări, 270 tone de brinză. Într-un an, în Halele Parisului curgea un adevărat riu de lapte: peste 4 milioane de hectolitri.

În momentul vânzării, cu alte cuvinte pe la 3 dimineața, când produsele erau de acum aranjate, în Hale se înălțau munți de legume și fructe minuțios sortate, de la legături de ceapă la coșulețe frumos împletite pline ochi cu zmeură. Alături, avea loc parada brinzeturilor. Iar dacă în Franța există circa 300 sorturi de brinză, toate 300 puteau fi găsite acolo. Brinza vindută în Hale, de diverse dimensiuni, de la cubulețe cit un cap de păpușă până la roți enorme, de mărimea unei anvelope de automobil, avea o sumedenie de nume, culori și mirosuri.

Două pavilioane și spațiul din jurul lor erau afectate bogățiilor mării. Acolo se înghesuiau coșuri cu stridii și midii, crevete și homari. Bărbați voinici, în scurte halate roșii, mânulau cu ușurință

poareclă ci denumirea oficială a funcției de hamal. Acum „voinicii” sînt funcționari ai municipalității. Înainte erau angajați în fiecare primăvară prin concurs. Concursul era cit se poate de simplu: candidații trebuiau să arunce pe umăr jumătate de bou — 200 kg — s-o transporte în pavilion și s-o agațe de un cîrlig. Și operația trebuia repetată de 10—15 ori la rînd.

Timp de cîteva secole, voinicii Halelor au avut rivnitul privilegiu de a purta pe brațe cadavrele regilor Franței din palatul regal pînă la cavoul din minăstirea Saint-Denis.

...La municipalitatea din Paris, dl. Boux, energicul comisar pentru problemele Halelor centrale, ne-a dat aceste explicații în fața unei hărți:

— Acum o sută de ani, cînd au fost construite galeriile Halelor centrale, Parisul și împrejurimile lui aveau două milioane de locuitori. Acum, în Marele Paris locuiesc opt milioane de oameni, dar Halele, deși s-au extins și în cartierele mărginașe, nu s-au dezvoltat totuși în aceeași proporție. În fiecare noapte, fără a socoti carnea și păsările, Halele primeau peste cinci mii de tone de produse. În 1990 Parisul ar fi avut nevoie de 11.000 de tone. Sufocate de lipsa de spațiu și incomoditate, Halele deveniseră o povară pentru oraș. De aceea, acum zece ani s-a luat hotărîrea ca ele să fie mutate. În zona nordică a orașului, în La Villete, s-a instalat tot ce e legat de carnea de vită și de păsări: abatoare, secții de tranșat carne, măcelării. În sudul Parisului, la Rungis, nu departe de aeroportul Orly au fost transferate operațiunile de vânzare en gros a tuturor celorlalte produse: legume, fructe, lapte, pește.

Noul centru comercial Rungis are o suprafață de 500 hectare. Este un foarte modern supermarket, cel mai mare din lume; el va depăși chiar și pe cel din New York.

Dar ce se va construi în locul vechilor Hale? Căci cele 25 de hectare eliberate în centrul orașului nu sînt o jucărie. Timp de cîteva ani, în jurul acestei probleme s-au purtat aprige discuții — în ziare, în ministere, în saloanele aristocratice și la mitingurile oamenilor muncii. Cum trebuie să fie, cum trebuie să arate centrul Parisului? „Să se dărime totul și să se construiască zgîrie nori, să se ridice un centru comercial și financiar ultramodern!” — cereau unii. „Ar fi un sacrilegiu, obiectul altii. Să transformăm terenul liber într-o zonă de odihnă și gigantice garaje subterane, căci în centru n-ai unde parca o mașină” propuneau alții. „Pardon — intervenea o a treia categorie. Teritoriul Halelor are construcții de imensă valoare arhitectonică. Ele nu pot fi toate rase de buldozere!”

Partizanii acestor ultime atitudini au organizat la Paris o expoziție, „Comorile din cartierele Halelor pariziene”, care cuprindea: documente, gravuri vechi, fotografii, detalii de fațade și interioare de case și vile construite în secolele XVI—XVIII. Chiar pentru parizieni, multe amănunte au fost pur și simplu inedite. Puțini dintre ei bănuiseră că îndărătul fațadelor deteriorate ale clădirilor înnegrite de bătrînețe se ascund curți splendide, care păstrează coloritul vechiului, străvechiului Paris, că multiseculara funingine depusă pe ziduri acoperă splendide picturi, iar scările de lemn și panourile multor clădiri sînt capodopere sculpturale, că dantelele din fier forjat ale balcoanelor și ferestrelor sînt adevărate opere de artă și poate singurul exemplar de artă populară veche. Cum să fie distruse?

S-au turnat filme care immortalizează atmosfera singulară a Halelor; figurile locatarilor ei, gesturile lor, maniera de a fuma și a vorbi, haosul pieții, „Citrone”-uri și roabe antediluviene, lăzi șubrede și containere din duraluminu. Toate acestea vor rămîne întipărite în memorie, iar cu timpul vor căpăta tot mai mult parfumul trecutului.

I. Poliakov

IRAN

Covoarele de Tabriz

Deși am mai fost de cîteva ori în Iran, niciodată nu izbutisem totuși să vizitez Tabrizul, în nordul țării.

Acum, în avionul care mă ducea într-acolo, un negustor bogat mi-a vorbit despre originea cuvîntului Tabriz.

Odinioară, de mult de tot, spune o legendă, un rege a fost lovit de un mare necaz: fiica lui, de o rară frumusețe, se îmbolnăvisese grav. Se zbatea zile și nopți chinută de o fierbințeală cumplită, dar nimeni nu-i putea veni în ajutor. Încît regele lăsă baltă treburile țării și-și duse fiica la Tabriz în nădejdea că acolo va găsi un doctor priceput. Alaiul regal ajunse în oraș tirziu noaptea... A doua zi dimineață, vizirul se înfățișă la rege și îl înștiință că prințesa avea o temperatură normală. Fericitul tată porunci ca de atunci încolo orașul să fie numit „Tabriz” — adică „cel care scade temperatura”.

La Tabriz, al doilea oraș ca număr de locuitori din țară, am vizitat în primul rînd universitatea.

— Acum în țara noastră, mi-a spus rectorul universității, este un mare avînt al industriei naționale, se pun bazele multor ramuri noi. Dar un avînt real nu e cu puțință fără o populație știutoare de carte. De aceea ne-am propus ca în cel mai scurt timp să lichidăm complet analfabetismul. Cred că în curînd Tabrizul va deveni unul din centrele industriale ale Iranului. Aici vor fi construite trei uzine noi: una constructoare de motoare, alta de mașini și, în sfîrșit, una de asamblat tractoare.

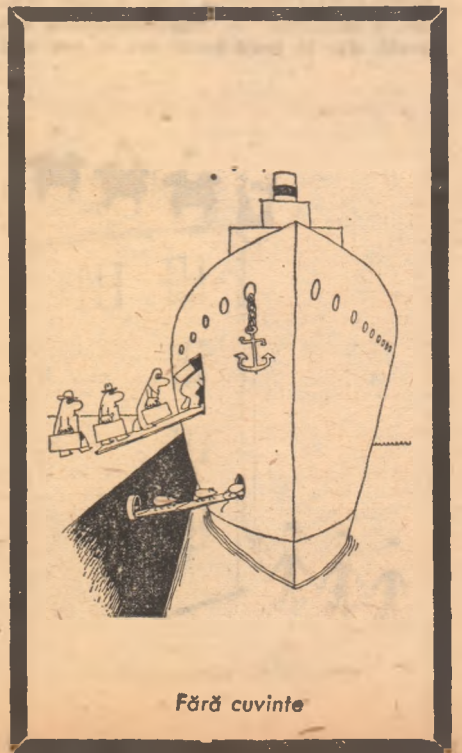
Pînă acum Tabrizul era celebru în tot Orientul prin covoarele sale. Dar ca să poți vedea covoarele de Tabriz trebuie să vizitezi neapărat bazarul. De altfel, în general în Orient se spune că n-ai vizitat un oraș dacă n-ai fost în bazar. Așa încît, într-o dimineață am pornit și eu să vizitez bazarul. Deși era o vreme mohorîtă, ploioasă, iar dinspre munți veneau curenți de aer rece, sub bolțile ovale ale pieții era cald și într-un fel chiar plăcut. Culoarele înguste și lungi erau tixite de ambele părți cu prăvălioare. Era o larmă nemaipomenită; se vorbea în tot felul de limbi și dialecte. Se vindea, se cumpăra și se polemiza pînă cînd interlocutorii răgușeau.

După sectorul de încălțăminte urmează cel al măturilor, al mobilei, al veselelor ș.a.m.d. Sute de femei se înghesuie în sectorul de bijuterii, privind admirativ sau încercînd inele, brățări, cercei. Mesterii topesc pe loc — în niște minuscule oale de turnare — argint, întînd fir de aur și-l transformă în splendide podoabe sau șlefuesc pietre prețioase false ori veritabile.

Sectorul covoarelor era foarte departe, dar cînd am ajuns în sfîrșit acolo am văzut că era altă atmosferă decît în celelalte sectoare ale bazarului. Nu era zgomot ca în restul pieții, iar cumpărătorii și vinzătorii erau mult mai înstăriți. Pardoseala era acoperită aproape în întregime cu covoare scumpe. Căci aceste splendide obiecte nu se vînd imediat ce ies de pe războiul de țesut. Ele sînt întinse, timp de aproape o săptămînă, direct pe asfalt, pentru ca pietonii și mașinile să le bată bine. Apoi covoarele sînt spălate cu deosebită grijă cu apă de mare și abia după aceea sînt puse în vânzare.

Priveam cu luare aminte în jur și eram uluit de diversitatea covoarelor: pestrițe, inflorate, cu arabescuri, persane, de Damasc etc., etc. Acolo am aflat și după ce criteriu sînt apreciate. Cele mai scumpe sînt considerate covoarele care au pe o suprafață cit o cutie de chibrituri pînă la 80 de noduri. Evident, asemenea covoare costă mulți bani, în schimb pot fi folosite timp de cîteva generații.

A. Șarifov

globu
globul globul
globul globul globul
obul globul globul globul
al globul globul globul gl
globul globul globul globul
sul globul globul globul glo
globul globul globul globul
bul globul globul globul glo

Unul din „voinicii” Halelor

lăzi grele cu pește mlădios, încă viu, pescuit cu numai cîteva ore în urmă. Alături de tarabele cu pește se înșirau măcelăriile. În cîrlige erau atîrnate uriașe hălci de carne de vacă roșiatică, trandafir de porc și vișel, de cal cu urme galbene de grăsime pe ea. Da, și de cal, căci în Franța carnea de cal e socotită o delicatessă, o carne scumpă și într-adevăr gustoasă. Evident, e vorba de cal special crescuți pentru carne și nu tăiați pentru că au îmbătrînit. (De altfel, în toate cartierele din Paris există magazine cu carne de cal, care se deosebesc de celelalte măcelării numai prin firma aurie cu cap de cal pe ea.) Carnea era descărcată de inși și mai vinjoși decît cei din sectorul de pește, îmbrăcați nu în halate roșii ci albe cu pete de sânge pe ele. Din refrigeratoarele care soseau mereu, chemate prin radio, ei înșfăcau vite tăiate, le aruncau pe umăr și, fără vreun efort vizibil, cărau o dată, aproape în fugă, o vacă întreagă sau 3—4 batali mai mici; o dată ajunși în pavilionul respectiv, agățau vita de un cîrlig și plecau după un alt transport. Și toată forfota aceasta era însoțită de glume și de zicale deocheate caracteristice pieții, al căror înțeles nu-l puteau pricepe cîteodată nu numai turiștii care urmăreau fascinați pitorescul tablou, dar nici chiar parizienii. Căci Halele își aveau limba-jul lor specific, care a fost, de altminteri, cules și publicat într-un dicționar de doi onorabili academicieni. Dar limba e un fenomen viu, se schimbă repede.

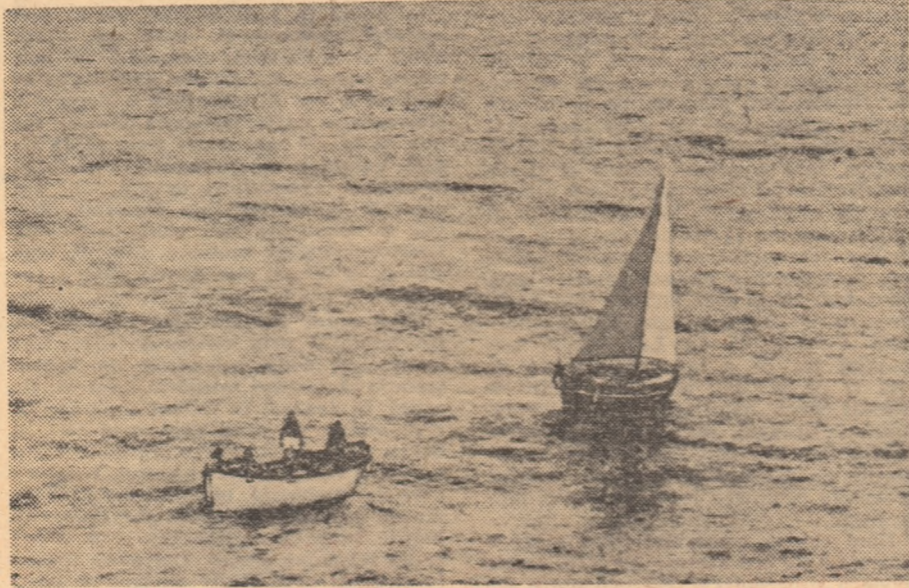
De altfel, „voinicii Halelor” nu era o

SE CAUTĂ O EXPLICAȚIE

De ce dispar navigatorii solitari?

Iahtul *Vagabond* al navigatorului solitar suedez Oscar Wallin a fost găsit gol în largul insulelor Azore; în felul acesta numărul de navigatori dispăruți într-un răstimp de cincisprezece zile în aceeași zonă a sporit la patru, fără ca

perfectă ordine, de parcă conducătorul ei ar fi sărit pentru o clipă în apă spre a face o baie. De aceea ne-am învîrțit citva timp în zonă căutînd pe eventualul naufragiat sau naufragați, dar n-am găsit nici un semn de viață. Din

Momentul cînd o șalupă de pe bananier s-a apropiat de „Vagabond”...

să existe nici cel mai mic indiciu despre ceea ce s-a întîmplat cu ocupanții ambarcațiunilor, găsite toate intacte.

Oscar Wallin a plecat din portul Fiskaetra, din apropierea Stockholmului, la 26 aprilie. Singur, la bordul *Vagabondului*, el își propunea să atingă țărîmul american. Timp de citeva săptămîni totul a decurs normal. Aventura s-ar fi putut sfîrși cu bine dacă, la un moment dat, nu s-ar fi întîmplat „ceva” despre care nu se știe și probabil că nu se va ști niciodată ce anume. La 10 iulie iahtul *Vagabond* a fost zărit în largul insulelor Azore. La bord nu era nimeni. Un iaht fantomă care naviga pe ocean. Echipajul bananierului care a recuperat iahtul a găsit la bord totul în cea mai perfectă regulă: tahimetrul indica 5234 mile străbătute, rezervele de alimente și de apă erau la locul lor, barca de salvare sigilată. De la plecarea din portul suedez Fiskaetra trecuseră trei luni.

Peer Oscar Wallin își nota zilnic într-un caiet impresiile de călătorie. În ultimele două zile pentru care s-au găsit adnotații a scris:

Marți 1 iulie: vîntul n-a suflat deloc în cursul zilei. A trebuit să navighez făcînd apel la motorul auxiliar.

Miercuri 2 iulie: ora 14, tot fără vînt, dar se pare că începe să adie o briză ușoară.

Aceasta a fost ultima frază înscrisă de navigator. Caligrafia e sigură și nu lasă să se întrevadă în nici un fel că Oscar Wallin ar fi fost cît de cît agitat sau neliniștit.

Ignazio De Onandia, comandantul bananierului liberian care a găsit iahtul, a declarat: — Ambarcațiunea era goală, dar la bord totul era în cea mai

documentele de bord am aflat apoi că *Vagabond* avusese un singur pasager, pe Oscar Wallin, de 33 de ani, ofițer în marina comercială suedeză.

Să fi căzut navigatorul suedez în mare? Cei care l-au cunoscut afirmă că era un înotător perfect și că într-o asemenea eventualitate s-ar fi salvat cu siguranță. Pe de altă parte nu se poate exclude că, sărînd sau căzînd în apă, să fi fost atacat de rechini. Din Jurnal, care conține numai însemnări de ordin tehnic, nu se poate deduce starea de spirit a omului care, timp de trei luni, a navigat singur pe ocean într-o mică ambarcațiune. Secretul *Vagabondului* riscă astfel să se adauge la lunga listă a misterelor mării.

INTÎMPLĂRI NEOBȘNUTE

Cei trei locatari de la subsol

Un ceas de acalmie pe front, în primăvara anului 1945. Instalat într-o casă dintr-o localitate abia părăsită de inamic, căpitanul K. Riskin primise misiunea să studieze niște documente secrete. Casa era păzită de citeva sentinele.

O bătaie în ușă și bucatarul amînti căpitanului că se făcuse ora micului dejun. Pe masa din încăperea alăturată se vedea o farfurie cu pateuri calde. Riskin își incuie biroul și dădu să se așeze la masă. Dar — stupoare! Pateurile dispăruseră. Riskin se repezi la fereastra deschisă. Nimeni. Sentinelele erau la posturile lor. Căpitanul controlă vrafal de documente. Nu lipsea nimic. Pe hoț îl tentaseră numai pateurile. Dar cum izbutise să pătrundă în sufragerie și să dispară neobservat? Se ascundea pe undeva în casă?

Clădirea a fost cercetată amănunțit. Nici un rezultat. Nici o urmă suspectă.

A doua zi dis-de dimineață Riskin îl întrebă pe bucatar cînd avusese timp să adune resturile cinei, pe care căpitanul o mîncase pe la două noaptea.

— N-am adunat nimic, răspunse mirat bucatarul.

Și totuși de pe masă dispăruseră bucăți de salam, piine și zahăr.

Paza a fost dublată. Și iată că în zori un ostaș văzu... o maimuța mică ce se furișea pe fereastra sufrageriei. Convingîndu-se că n-o paște nici un pericol, maimuța își desfăcu săculețul ce-i atîrna pe după gît și începu să inghesuie în el resturile de pe masă. Apoi se strecură fără cel mai mic

zgomot printre tufele din grădină și dispăru în subsolul unei case dărîmate din apropiere.

— Își aprovizionează stăpînul, au conchis sentinelele.

Ostașii înconjurară casa dărîmată. Căpitanul Riskin și cîțiva soldați pătrunseră în subsol și, pentru citeva clipe, incremeniră de uimire. Locatarii subsolului erau trei la număr: maimuța hooță, un papagal și un superb ciine ciobănesc.

Văzîndu-se descoperiți, primii doi se pitiră în spatele prietenului mai puternic. Acesta nu dădu însă semne de dușmănie. Dimpotrivă, părea că prezența oamenilor îl bucura. Se apropie de soldați, îi adulmecă și dădu din coadă.

După o jumătate de oră vorbărețul papagal îi informă pe cei din jur că maimuța se numea Gretel, ciinele, Hert, iar el însuși, Hart. După încă o zi Hert pronunță primele cuvinte în limba rusă.

În timpul duelurilor de artilerie Hert, Hert și Gretel se ascundeau în subsol. Maimuța se cuibărea la pieptul ciinelui, îl îmbrățișa cu labelle și incremena. Papagalul se cățara pe spatele lui Hert și după fiecare salvă proferă blesteme în germană. Apoi Hert fu preluat de cercetași, dar continua să locuiască împreună cu Gretel și cu Hart. Într-o zi, în timp ce Hert era plecat în misiune, în grădina prin care se plimbau maimuța și papagalul a căzut o bombă...

Seara Hert își căută cu disperare prietenii. Era inebunit. Se liniști abia după ce le descoperi mormîntul. Din clipa aceea, însă, refuză să mai plece de acolo. Toate încercările de a-l ademini dădură greș. Și cînd ostașii trebuiră să plece mai departe, Hert rămase să-și străjuiască prietenii.

REMEDIU ÎMPOTRIVA ÎNSOMNIEI

Aici doarme un om...

Rapidul de Milano gonea în noapte cu 120 de kilometri pe oră. Deodată, un scrișnet de frîne. Bagajele și călătorii jură smulși de pe locurile lor. Mecanicul zărise un om pe șine și trăsese semnalul de alarmă. Dar, vădit nemulțumit de promptitudinea mecanicului, presupusul sinucigaș se ridică de pe traverse și încercă să se facă nevăzut.

Luigi Massa, omul de pe șine, nu avusese de gînd să-și pună capăt vieții. Cel puțin atunci. Făcuse apel doar la un remediu sui-generis împotriva insomniei. Căci iată ce a povestit Massa la circumscripția de poliție la care a fost dus.

— Toată viața am lucrat, am fost acar. La bătrînețe am început să sufăr de insomnii atît de chinuitoare, încît într-o noapte, exasperat, m-am gîndit să mă sinucid. Tocmai atunci urma să treacă *rapidul de Milano*. În ultima clipă, însă, curajul m-a părăsit și m-am lipit de traverse, așa cum fusesem învățat cînd am urmat cursurile de acar.

Trenul a trecut peste el fără să-i facă vreun rău. S-a întîmplat, însă, o minune. După acest șoc Massa a putut să doarmă normal timp de patru luni. Apoi insomniile au reinceput. Nu cumva — s-a întrebă fostul feroviar — ar trebui să mai încerc „remediul” care a făcut minunea?

Înfelegători, colegii lui feroviari au propus ca pe locul ales de Massa să fie instalat un indicator de avertizare: „Atenție! Aici doarme un om!”

N. Șuvalov

UN ANUMIT LIMBAJ

Ce spun pălăriile

Un limbaj al pălăriilor? El spune prea puțin celor obișnuți cu așa-numitele pălării moderne. Să facem, însă, o vizită la Muzeul de etnografie din Leningrad, în secția care conține aco-perămînte pentru cap din cele mai diverse epoci.

Zeci de denumiri ciudate, zeci de forme nu mai puțin ciudate dezvăluie, într-un limbaj precis, locul nașterii, apartenența socială, naționalitatea, situația familiară, vîrsta foștilor posesori.

„a varia în
„ia varia varia în
„a varia varia varia în
„a varia varia varia varia în
„a varia varia varia varia în
„a varia varia varia varia în
„a varia varia varia varia în
„a varia varia varia varia în
„a varia varia varia varia în

Cei din regiunea Harkov, de exemplu, pot fi recunoscuți după căciula numită brîl. Scufiile albe împodobite cu catifea indică naționalitatea kirghiză a purtătorilor, dar precizează că e vorba de kirghizi ce locuiesc la vreo sută douăzeci de kilometri de orașul Frunze. După felul cum caucazienii își leagă glugile — numite bașlik — conașionatii lor, dar și etnografii, știu cu precizie că au de-a face cu reprezentanții unei anumite populații din zona Caucazului. După cum ak-telpek-ul îi trădează pe cei originari din Hiva (Asia Centrală). Acest gen de pălărie îi fe-rește deopotrivă de soarele arzător al deșertului și de răcoarea nopții. E confecționată din blană de miel de șase luni, crescut special în acest scop într-un țare separat, întretinut într-o curățenie desăvirșită. Ak-telpek-ul alb spune celor din jur că posesorul lui

„Pălărie” nordică

n-a împlinit încă 30 de ani. Pînă la 50 de ani se poartă ak-telpek-uri cafenii, apoi negre.

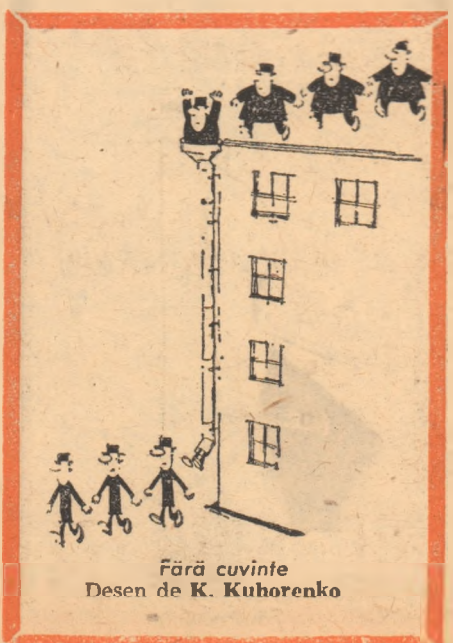
În același muzeu se păstrează, însă, și „pălării” din vremuri mai îndepărtate. Printre ele un unicat: o tichie care „spune” că purtătorul ei plătea tribut regelui Darius al Persiei.

ZGOMOTUL LA LUCRU

Circulație „după ureche”

De la o vreme calculatoarele electronice sînt folosite tot mai des pentru reglementarea circulației în orașele aglomerate. Mașinile calculează numărul vehiculelor ce se apropie de intersecție și schimbă luminile semafoarelor. Nu demult, însă, firma japoneză „Matzusita” a realizat proiectul unei instalații noi, mai puțin costisitoare, care reglementează circulația „după ureche”, cu alte cuvinte după zgomotul produs de vehicule. Cînd microfoanele instalate constată o diminuare a zgomotului, semn că numărul automobilelor e mai redus, se declanșează semnalul verde pentru pietoni. Și, dimpotrivă, dacă intensitatea zgomotului crește, semafoarele indică trecerea liberă pentru vehicule. După ce a fost experimentat la Tokio, noul automat va debuta pe continentul european, la Londra.

(După „Znanie-Sila”)

Fără cuvinte
Desen de K. Kuhorenko

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

V. POPA — București: Gastrita cronică este, după cum o arată și numele, o boală în care nu poate fi vorba de vindecare radicală, „restitutio ad integrum”. Regimul este necesar toată viața. Medicamente numai la nevoie. Aloe, mierea de albine și celelalte tratamente mai mult sau mai puțin empirice sînt utile de la caz la caz în măsura în care nu sînt... nocive conform dicționarului de bază al medicinei antice, „primum non nocere deinde salutare” („mai întîi să nu faci rău și apoi să vindece”).

CIUREA MIHAI — Sibiu: Vă mulțumim pentru aprecieri. Pentru a vă documenta mai mult asupra virtuților poleului vă recomandăm: „Manualul apicultorului” de ing. I. Rusu și „Produsele albinelor” de C. Hristea și I. Ialomîțeanu.

IONESCU DANIEL — Rîșca (Hunedoara): Cele scrise de dv. ne-au adus aminte de Swift care spunea că: „ideea stoică despre satisfacerea necesităților prin suprimarea dorințelor seamănă cu ideea tăierii picioarelor cînd avem nevoie de pantofi”. Nu credem că e bine să luați bromuri. Vă sfătuim să vă căsătoriți.

BADESCU N. — București: ROMAN ANDREI — Zlatna: Ați citit probabil în această rubrică despre tratamentul cu planta „coada calului” împotriva hemoroizilor; vă promitem și un articol despre tratamentul și regimul alimentar în hemoroizi.

ION ION DELAMUNTE — Brașov: Sigur că ateroscleroza participă și ea în parcare măsură la suferința dv. Puteți folosi supozitoarele pe care le aveți, 1 în fiecare seară. Pentru spondiloză: cure de aspirină 3/zl (10 zile lunar), vit. B, fortiss. 1 fiolă la 2 zile (serii de 10 fiole), Solodin 1 fiolă zilnic (în celelalte 10 zile ale lunii). În plus, ionizări cu calciu, ultraviolete — eritem în câmpuri. La vîrsta dv. fenilbutazona nu e indicată.

L. RADU — București: 1) Ce înțelegeți prin „anemie sexuală”? 2) Pentru precizarea naturii nodulilor este într-adevăr nevoie de o biopsie. Vă rugăm să reveniți.

I. PETRESCU — Pitești: Nu mai faceți tratamente la întimplare cu „alfii” și „creme” și adresați-vă unui medic specialist dermatolog.

V.N. — Galați: Adresați-vă Clinicii de chirurgie plastică și reparatorie, str. Arh. Mincu nr. 7, București.

N. ZETARU — Ploiești: Sinteți foarte amabil. Vă mulțumim pentru aprecieri. Cit despre progresele în domeniile pe care le menționați, aveți dreptate: medicina n-a făcut încă o ispravă, vitiligo-ul nu are, de asemenea, un tratament radical. Cel la care vă referiți e banal și ne îndoim că veți obține rezultate mai bune decît cu Meladinin.

POPESCU A. — Cislădie: 1) Diatermocoagularea și electroliza se aplică numai în servicii de specialitate. 2) Coadă calului se folosește sub formă de ceai (infuzie). 3) Utilizați unguentul Hemorsal, o dată/zi, de preferință seara după ultimul scaun și după baie locală. 4) Încercați sîmînța de in împotriva constipației: se pune o lingură în 1/2 pahar cu apă, se lasă 24 ore, se bea seara cu totul. Cura poate dura oricît de mult, nefiind nocivă. 5) Faceți cîteva cure de Testolent 1 fiolă la 25 zile i.m. și Folcisteină (conform indicațiilor din prospect).

LION — Oradea: Nu este o boală, deși, s-o recunoaștem, e un defect. Dar arta discuției, a causeriei, cum spun francezii, presupune nu numai un talent înnăscut ci și exercițiu, cultură, educație etc. Nu oricine poate fi un orator sau un as în conversație, dar fiecare, deci și dv., prin frecventarea societății, literaturii, artei, muzicii, vă puteți forma un „bagaj” cu care să faceți față oricărei situații. Mai reveniți cu amănunte. Nu e vorba totuși și de timiditate?

C.L. — Pajura — București: Sînt fenomene inerente vîrstei. Vă recomandăm să repetați periodic tratamentul ce vi s-a indicat, adăugînd Naposim 3 tablete/zi, 15 zile lunar.

SANDA RUȘTEANU — București: 1) Iertați-ne, dar după lunga dv. scrisoare avem impresia că durerea dv. e mai mult „cosmică”. Poate suferiți de ceea ce germanii denumeau „Weltschmerz”. Nu considerăm că este nevoie de un tratament medical, ci mai degrabă de unul sufletesc. 2) Eucytol este un biotonic preparat pe bază de acid dezoxiribonucleic și indicat în astenia psihică, fizică și intelectuală. Se eliberează numai cu aprobarea Ministerului Sănătății.

GALLUS

VOPSEȘTE
ȚESĂTURI DIN
MĂTASE, BUMBAC, LINĂ,
ROCHII, HAINE, BLUZE

1 NEGRU 15 VIOLET 6 VERDE OLIV
18 GRI TOP 3 BLEU VERT
25 CARMIN

ȘI ÎN ORICE ALTE CULORI ȘI NUANȚE

Respectați modul de întrebuițare indicat pe fiecare plic „GALLUS”

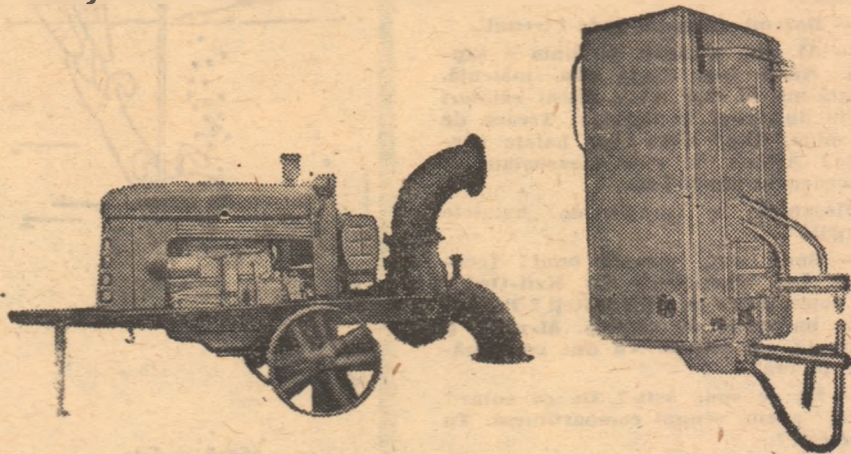
Consultați tabelele de culori „GALLUS”

UZINA DE REPARAȚII GALAȚI

EXECUTĂ

pe bază de repartitie și comandă fermă următoarele produse:

- agregate de pompare tip D. 108—12
- mașină de punctat electrică
- nicovale tip : 63 kgr, 100 kgr, 150 kgr
- role simple și duble S. 80
- diverse piese de schimb pentru tractoare și mașini agricole.

Fabrica chimică

„MĂRĂȘEȘTI”

desface

1. Cu repartitie:

— Clei de oase și piele

2. Fără repartitie, pe bază de comandă fermă:

- „ALBA MENAJ” în cutii de 0,500 kg.
- „LAC LUNAR”, în flacoane de 100 g.
- „FOSFOMAR”, în cutii de 1/1 și 1/5 kg.

3. — Chituri Plastice

— Chit Romalchid

Lacuri incolore

Lacuri negre

„FIRNIS” artificial în bidoane de 20 kg.
„DUROLAC”
„LAC EXPRES”

Vopsea anticorosivă
Vopsea antivegetativă
Lac de protecție
Lac de bază pentru oglinzi
Lac Șasiu

Articolele de la punctele 1 și 2 se găsesc de vânzare la toate magazinele de specialitate din țară.

- ȚESĂTURI IMPRIMATE
- PIJAMALE
- DIFTINĂ
- FINET
- INDIAN
- ENKA

și
ȚESĂTURI VOPSITE ÎN FIR ȘI ÎN BUCATĂ
PENTRU CĂMĂȘI ȘI COSTUME PRODUSE DE
INTREPRINDERILE TEXTILE

GALATI

CEREȚI

ÎNCĂLȚĂMINTEA

ȘI ARTICOLELE

DE MAROCHINĂRIE

produse de
intreprinderea

13 DECEMBRIE - SIBIU

Primul hop în cariera unui campion

Foto : A.P.N.

A doua natură.

La megafon s-a anunțat plecarea rapidului Moscova — Alma-Ata. Ultimii pasageri au năvălit grăbiți pe peron. Pe linia a treia, de unde urma să plece rapidul, nu se afla însă nici o garnitură. Între șine se plimba un bărbat voinic, în uniformă de mecanic de locomotivă, și examina cu atenție pe călătorii îngrămădiți pe peron.

— Încotro pleci, măicuță? se adresă el unei băbute înconjurată de coșuri și boccele.

— La Saratov. Feciorul meu așteaptă un moștenitor și mi-a trimis o telegramă: „Vino urgent — imi serie — mi-e dor de tine”.

— La Saratov, vasăzică? Nu, măicuță, la Saratov nu-mi convine.

— Cum așa? se sperie băbuța. Păi am scos bilet, uite-l.

— Să fil sănătoasă. Am zis că la Saratov nu-mi convine. După ce că trebuie să merg toată noaptea, mai și zăc acolo 24 de ore. Timpi morți, măicuță. E clar?

— Băreimi spune-mi unde-i trenul...

— Al meu e acolo, pe linia a șaptea. Nu-ți face singe rău, măicuță. Ajută-mă să mai adun niscal călători și te duc pină la Saratov. Treacă de la mine. Aha! Uite niște halate vârgate! Aștia-s de prin Kazahstan. La să vedem ce gânduri au.

Mecanicul se apropie de „halatele vârgate”.

— Bună ziua, oameni buni! Încotro? La Alma-Ata? La Kzil-Ordî? Se poate, de ce nu. Ciți sințeți? Patru? Cîte un sutar de căciulă. Merge? E distanță, nu glumă. Vă duc cu nouăzeci pe oră.

— De ce spus asta? De ce sutar? Bilet avem, ocupat compartiment. Tu cine ești?

— Mecanicul trenului. Fără mine compartimentul vostru nu se urnește din loc. Ce face? Puțin imi pasă de reclamațiile voastre. Da, da, duceți-vă la șeful gării. Salut!

— Spune-mi, te rog, pe ce linie e rapidul Moscova — Alma-Ata? întrebă un călător.

— Ar trebui să fie aici, vă așteptam însă pe dv. ca să-i trag la peron.

— Mașenka! Să vezi și să nu crezi! Ne-am civilizat de-a binelea. Uite, mecanicul îi așteaptă pe pasageri! Vezi, asta înseamnă să călătorești cu rapidul.

— Bagajele dv., vă rog. Pină unde mergeți?

— Pină la Alma-Ata.

— Perfect. Călătoriile lungi sînt cele mai convenabile. O clipă, să vedem cîte bagaje aveți. Unu, doi, trei. Trei geamantane, plus un televizor, plus dv. doi... Hm! Sințeți cam solizi, să nu-mi defectați arcurile. În sfîrșit... Cîte un sutar de căciulă. Merge?

— Cum adică? Am cumpărat bilete de clasa întâia.

— Aha, aveți bilete! Dar mic puțin imi pasă de biletele dumneavoastră. Aflați atunci că sînt în pauză de prinz. Și după aia intru în concediu. E bine? Am să stau cu burta la soare și am să mă îndop cu crenvurști veritabili, fără celofan. Iar dv. n-aveți decît să așteptați pină se găsește un

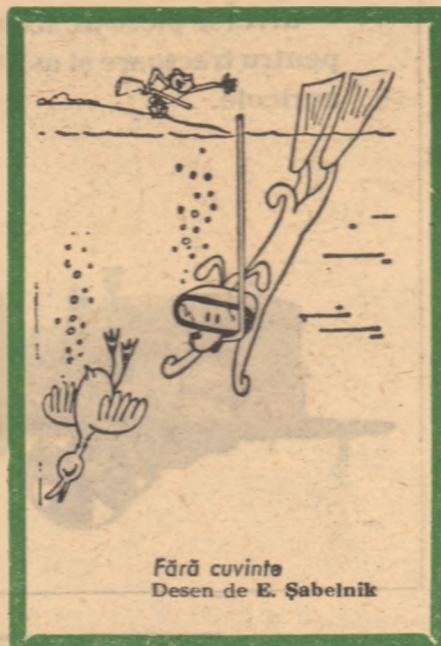
fraier care să vă ducă la Alma-Ata cu biletele dv...

„Biroul șefului de gară era ticsit de călătorii ce urmau să plece cu rapidul Moscova — Alma-Ata.

— E revoltător! vociferau toți în cor. La Saratov n-are chef să meargă, se tocmește cu călătorii, a garat garnitura pe linia a șaptea! Parcă ar fi locomotiva lui!

— Liniște, tovarăși călători. Ce pot să fac? L-am pus în discuția adunării generale sindicale, i-am dat mustrare scrisă și tot nu se lasă de năravul lui. E de numai două luni la noi, înainte a fost șofer de taxi. Ce vreți? Obștinuința e a doua natură...

M. Grin

Fără cuvinte
Desen de E. Șabelnik

Sugestii pentru îndrăgostiții începători

Curba declarațiilor de dragoste urcă brusc în fiecare primăvară. Dat fiind că la această creștere contribuie într-o măsură tot mai mare tineretul de toate vîrstele, ar trebui ca generațiile în creștere să știe să acționeze rațional, după un anume sistem și nu orbește. În definitiv, o declarație de dragoste e un fel de trecere a Rubiconului, adică un pas de o rară îndrăzneală.

Dar nu-i mai puțin adevărat că dragostea e un domeniu în care sfaturile, chiar cele mai înțelepte, nu pot decît să facă rău. Este un adevăr pe care l-am verificat pe propria-mi piele, încă pe cînd mergeam la grădiniță. Aveam cinci ani și mă îndrăgostisem de Valea, dintr-o grupă cu mine. Imi amintesc că devenisem foarte distrat și făceam fel de fel de boboabe. Ingrijorată, educatoarea m-a silit să-i mărturisesc adevărul. I-am spus deci că eram îndrăgostit de Valea și că socoteam de

ădăria mea să mă însor cu ea. Educa-toarea însă n-a putut înțelege ce se petrece în forul meu interior și m-a sfătuit ca înainte de a face un pas atât de important să mă mai gîndesc la colț cu nasul la perete. I-am urmat sfatul, încrezător. Între timp Valea s-a îndrăgostit de alt băiat. A trebuit să-mi întrerup meditația ca să-i trag infidelei un pumn în ureche. Evident, după aceea n-a mai putut fi vorba de o declarație de dragoste. Și toate acestea numai pentru că ascultasem de sfatul educatoarei, ceea ce a permis rivalului meu să acționeze. Încît n-am de gînd să dau sfaturi, ci să fac simple sugestii bazate pe fărime din experiența mea și a altora.

Din exemplul cu Valea nu trebuie să trageți însă concluzia că declarația de dragoste se face spontan. Ar fi o greșeală iremediabilă! Nu uitați că soarta îndrăgostiților, întocmai ca a vînto-rilor, depinde de un singur foc. Pregătirea pentru acest unic foc — pentru declarația de dragoste — trebuie făcută în mai multe etape. Mai întîi, analizați situația. Cheia acestei etape o constituie rivalul. Numai un îndrăgostit disperat e în stare să-și mărturisească dragostea fără să-și cunoască rivalii. Imi amintesc, de exemplu, cum colegul meu de cameră din cîmin, student la filologie, un băiat cu ochii albaștri candidi, a încălcat acest principiu și a informat amănunțit o fetișcană, nostimă foc, despre înflăcăratele lui sentimente. Fet-ișcana l-a ascultat cu o vădită plăcere și a acceptat să meargă cu el la „Dama de pică”. Urmarea? A doua zi îndrăgostitul începător a primit vizita unui tînar halterofil care, în nu mai mult de două minute, i-a demonstrat că eventualele întîlniri cu fetișcana nostimă trebuie înlocuite cu comprese cu apă de plumb.

Vedeți, deci, cîtă dreptate avea poetul Ovidiu cînd scria cam așa: „Dragostea e un fel de serviciu militar. Fricoșii nu sînt demni să-i apere drapelul!” Or, se știe, Ovidiu se pricepea la de-al de-astea.

Dar să continui. Constatînd absența unor rivali cu musculatură dezvoltată, procedați la studierea temeinică a gusturilor persoanei în cauză. Trebuie să stabiliți, de exemplu, dacă îi place sportul sau muzica, conversațiile intelectuale sau înghețata de ciocolată. Și aici, însă, dați dovadă de multă prudență. Recurg din nou la exemplificări. Un prieten de-al meu s-a îndrăgostit de o fată care i-a spus la un moment dat — privindu-l gales pe sub genele-i lungi — că adoră oamenii care gîndesc profund, filozofic. Din clipa aceea tînarul meu prieten a copleșit-o pe aleasa inimii lui cu înțelepciunea lui Spinoza, a criticat cu furie agnosticismul și l-a ridicat în slavă pe Feuerbach. După o săptămînă fata n-a mai vrut să audă de el. În zadar dădea bietul meu prieten tîrcoale casei ei, strigînd în gura mare că adevărul e obiectiv și că idealismul nu face doi bani. În cele din urmă a rezultat că fata adora înghețata de alune și filmele de aventuri mai mult decît pe oamenii cu gîndire filozofică. În plus, nu i-a putut lerta niciodată tînarului că nu rostise nici un cuvînt de admirație despre silueta ei.

Complimentele servite în doze mici, apoi mereu crescînde, sînt o condiție obligatorie pentru cucerirea ființei îndrăgite. Un compliment dibaci e mult mai eficient decît o invitație la teatru. Unde mai pui că nici nu costă bani. Se înțelege, că pentru a face complimente care să-și atingă ținta trebuie studiată psihologia subiectului dat. Practica a demonstrat în repetate rînduri că un compliment indirect e mai eficient decît unul direct. De exem-

• umor •

„umor umor u,

umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

umor umor umor umor u,

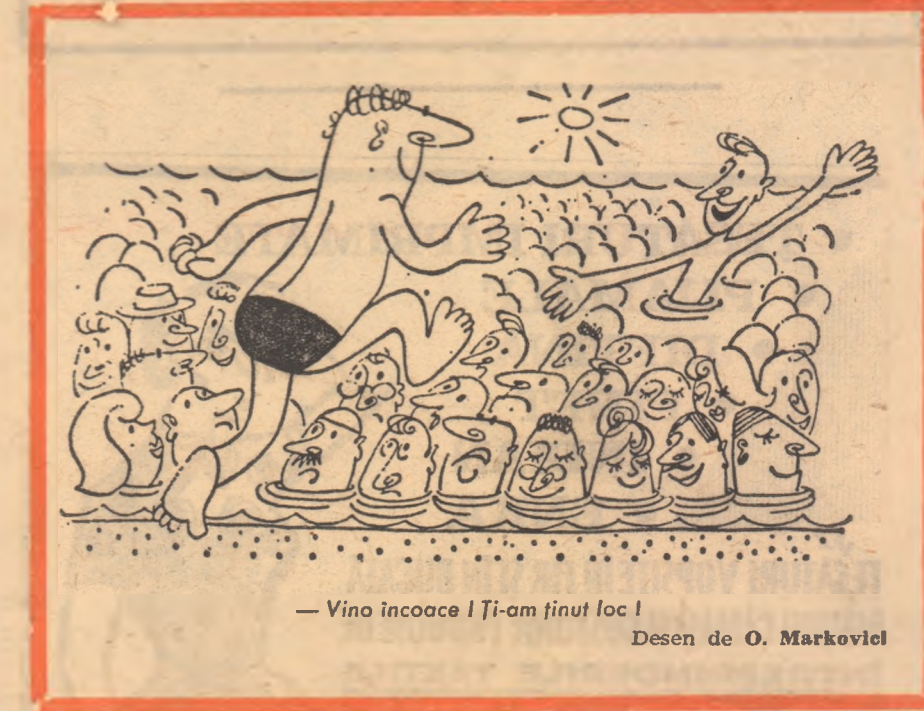

plu: „Ai o dantură superbă” sau „Lăsă-mă să-ți admir profilul” pot să nu impresioneze. E cert, însă, că aceeași idee prezentată într-o formă mai rafinată, de exemplu: „Dacă Sophia Loren ar avea dantura ta...” va da rezultate peste așteptări. Acum țîn să atrag atenția asupra unui punct important: complimentul e cu atât mai bine primit cu cît există mai puține motive pentru a-l face. Această axiomă trebuie însușită de orice îndrăgostit începător. În voi permite să mă refer încă o dată susmenționatul poet Ovidiu: „Defectele pot fi atenuate dîndu-le alt nume. Numeste-o grațioasă dacă e ca un schelet și abia se țîne pe picioare; numeste-o sprintenă dacă e țeapănă; numeste-o durdulie dacă e cît un butoi!”

Următoarea etapă pregătitoare pentru declarație conține și ea un punct de cea mai mare importanță: cucerirea viitoarei soacre. A soacrei și nu a socrului, pentru că, nu uitați, acesta a trecut la vremea lui prin toate etapele amintite și fizionomia dulceagă a îndrăgostitului începător nu poate să-i provoace decît un acces de veselie nedorită. În plus, dacă nu jucați șah, venerabilul tată va manifesta față de dv. interesul pe care îl manifestă față de scindura de călcat rufe. Cu mama, însă, situația e alta. Nici nu veți apuca să înghițiți cu noduri o linguriță de dulceată, că va și storce de la dv. o cantitate impresionantă de date biografice. După a doua linguriță va ști totul despre dv. Băgați de seamă: acesta e cel mai greu examen. Ce atitudine trebuie adoptați? O manevră care nu vă greșește o vizează pe bunica dv: „Sînt cam îngrijorat — veți spune luînd o mină melancolică — azi dimineață bunica a strînutat de două ori. Să nu fi răciți draga de ea!” Mama fetei va fi îndușoșată pină la lacrimi. Manevra următoare vizează direct adversarul. Privind-o candid și roșind ușor — obțineți acest efect țînîndu-vă rîsulărea cam un minut — spuneți-i: „Vai, ce mult vă seamănă Natașa! Iertați-mă că îndrăznesc, n-ați vrea să-mi arătați fotografiile dv. de cînd erați domnișoară?”

Și cu asta pregătirea s-a încheiat. Urmează să vă alegeți un loc potrivit — o bancă izolată într-un parc, o seară cu lună, trilarul de privighetori etc — și să vă descărcați sufletul. Așa s-a procedat întotdeauna și nu încercați să încălcați tradiția...

V. Sanin

— Vino incoace l ți-am ținut loc l

Desen de O. Markovici